'Αριθ. 537 — Λεπτὰ εἴκοσι πέντε

ΕΤΟΣ ΙΑ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΑ' Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρ. ἑκάστ. ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 32. 13 Ἀπριλίου 1886

Ο ΝΑΥΑΓΟΣ ΤΗΣ ΚΥΝΘΙΑΣ

Μυθιστόρημα Ἰουλίου Βὲρν καὶ Ἀνδρέου Λωρῆ)

[Μετάφρ. Δ. Π. Κουρτίδου.]

Γ'.

Αἱ ἰδέαι τοῦ Ἔρσεβον.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπαύριον ὁ ἰατρὸς Σβαρυεγκρόνα εἶχεν ἤδη γευματίσῃ μετὰ λεπτομερῆ ἐπιθεώρησιν τοῦ ἐργοστασίου, ὅτε εἶδεν εἰσερχόμενον ἄνθρωπόν τινα, ὃν ἐδυσκολεύθη κατ' ἀρχὰς ν' ἀναγνωρίσῃ ὡς τὸν Ἔρσεβον.

Ὁ ἁλιεὺς τὴν ἐορτάσιμόν του φορῶν ἐνδυμασίαν, τὸ κεντημένον ἐσωκάρδιόν του, τὴν μηλωτήν, τὸν ὑψηλὸν καὶ στενὸν πῖλον αὐτοῦ ἦτο λίαν διάφορος τοῦ ὑπὸ τὴν ἐργατικὴν στολὴν Ἔρσεβον. Ἀλλ' ἔτι μᾶλλον παρήλλασσεν αὐτὸν ἡ βαθεῖα θλῖψις καὶ ταπείνωσις ἣν ἐξέφραζεν ἡ μορφή του. Εἶχεν ἐρυθροὺς τοὺς ὀφθαλμούς, ἐφαίνετο δὲ ὡς μὴ κοιμηθεὶς καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Τοῦτο δὲ πράγματι εἶχε συμβῇ. Ὁ Ἔρσεβον, ὃν οὐδέποτε μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης εἶχεν ἐπ' ἐλάχιστον τύψῃ ἡ συνείδησίς του, διῆλθεν ἐπὶ τῆς βυρσίνης κλινοστρωμνῆς του θλιβερωτάτας ὥρας. Περὶ τὴν αὐγὴν διήμειψε λίαν ὀδυνηρὰς σκέψεις μετὰ τῆς Κατρίνας, ἥτις ὁμοίως δὲν ἠδυνήθη νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμούς.

— Γυναῖκα, συλλογιοῦμαι αὐτὸ ποῦ μᾶς εἶπε ὁ ἰατρός! ἀνέκραξε μετὰ πολύωρον ἀϋπνίαν.

— Κ' ἐγὼ αὐτὸ ἔχω 'ς τὸ νοῦ μου ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποῦ ἔφυγε! ἀπήντησεν ἡ Κατρίνα.

— Μοῦ φαίνεται σὰν νάχῃ κάπως δίκαιο καὶ πῶς, χωρὶς νὰ τὸ νοιώσωμε, μονάχα τὸν ἑαυτό μας ἐσυλλογισθήκαμε! Ξεύρομε ἂν τοῦ παιδιοῦ δὲν τοῦ πέφτει νὰ πάρῃ καμμία μεγάλη κληρονομία καὶ τὴν ἔχασε ἐξ αἰτίας μας; Ξεύρομε δώδεκα χρόνια τώρα ἂν δὲν τὸ κλαίουν οἱ ἐδικοί του; ναί, θαρρῶ, μὲ τὸ δίκαιό τους εἰμποροῦν νὰ μᾶς κατηγορήσουν πῶς δὲν ἐφροντίσαμε διόλου νὰ τοὺς εὕρωμεν διὰ νὰ τοὺς δώσωμεν τὸ παιδί!

— Κ' ἐγὼ ἴσα ἴσα αὐτὰ λέγω μέσα μου, ἀπεκρίθη στενάζουσα ἡ ἀγαθὴ γυνή. Ἂν ζῇ ἡ καϋμένη ἡ μάννα του, τί μαῦρος καϋμὸς θὰ τὴν δέρνῃ νὰ νομίζῃ πνιγμένο τὸ παιδάκι της!... Βάνω τὸν ἑαυτό μου εἰς τὴν θέσι της καὶ φαντάζομαι μία στιγμὴ πῶς ἐχάσαμε τὸν Ὄθωνά μας!... Θὰ ἤμουν ἀπαρηγόρητη!...

— Διὰ τὴν μάννα δὲν μὲ νοιάζει τόσο, διότι, καθὼς φαίνεται, ἀπέθανε, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἔρσεβον, μετὰ σιγὴν διακοπεῖσαν ὑπὸ νέων στεναγμῶν ἀμφοτέρων. Εἰμπορεῖς νὰ πιστεύσῃς πῶς ἕνα παιδὶ 'ς αὐτὴ τὴν ἡλικία ἐταξείδευε χωρὶς τὴν μάννα του, καὶ πῶς ἂν ἔζοῦσε αὐτὴ θἄφινε νὰ τὸ δέσουν ἐπάνω εἰς ἕνα σωσίβιον καὶ νὰ τὸ πετάξουν εἰς τὰ κύματα τοῦ ὠκεανοῦ;

— Αὐτὰ ποῦ λέγεις εἶνε σωστά... μὰ ποιὸς ξεύρει πάλι;...εἰμπορεῖ νὰ ἐγλύτωσε καὶ αὐτή, νἄγινε κανένα θαῦμα!...

— Ἕνα ἄλλο, θὰ μοῦ πῇς, εἰμπορεῖ νὰ τῆς τἄρπαξαν τὸ παιδί! Κἄποτε κἄποτε μοὔρχεται κι' αὐτὴ ἡ ἰδέα, εἶπεν ὁ Ἔρσεβον. Ποιὸς μᾶς λέγει ὅτι ἄλλοι ἄνθρωποι δὲν εἶχαν συμφέρον νὰ πνίξουν τὸ παιδί;... Ἀφ' οὗ τῶρριψαν 'ς τὸν ὠκεανὸ ἐπάνω 'ς ἕνα σωσίβιον ὅλα πλέον κάνεις τὰ βάζει μὲ τὸν νοῦν του...Μὰ ἂν εἶνε κἄτι τέτοιο πρᾶγμα, θὰ εἰπῇ πῶς ἡμεῖς ἐγενήκαμε συνεργοὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἔγκλημα, πῶς τοὺς ἐβοηθήσαμε νὰ τὸ βγάλουν πέρα!... Εἶνε τρομερὸ νὰ τὸ συλλογισθῇ κανεὶς μονάχα!..

—Κ' ἡμεῖς ἐθαρρούσαμε πῶς ἐκάναμε καλοσύνη ποῦ τὸ ἐκρατήσαμε διὰ παιδί μας τὸ κακόμοιρο;

— Ὦ! εἶνε φῶς φανερόν, πῶς δὲν τὸ ἐκάμαμε μὲ κακὸν σκοπόν. Τὸ ἐμεγαλώσαμεν, τὸ ἀναθρέψαμε ὅπως καλλίτερα εἰμπορούσαμεν! Καὶ ὅμως ἐφερθήκαμε ἀσυλλόγιστα, καὶ τὸ παιδὶ ἔχει δίκαιο νὰ μᾶς κατηγορήσῃ μιὰν ἡμέραν!..

—Ὅσο γι' αὐτὸ δὲν εἶνε φόβος.καὶ μὴ σὲ νοιάζει! Μὰ δὲν σοῦ φθάνει, θαρρεῖς, νἄχῃς μέσα σου κἄτι νὰ σοῦ λέγῃ πῶς δὲν ἐφέρθηκες καλά;

—Ὡς τόσο, παράξενο! τὸ ἴδιο πρᾶγμα ἅμα τὸ βλέπῃς ἀπὸ ἄλλη μεριὰ νὰ φαίνεται τόσο ἀλλοιότικο!... Ποῦ νὰ τὸ ξεύρω ἐγὼ ὁ κακόμοιρος!... Καὶ ἔφθασαν δύο τρία λόγια μονάχα τοῦ ἰατροῦ νὰ μᾶς κάνουν τὸ μυαλὸ ἄνω κάτω.

Οὕτω συνδιελέγοντο οἱ δύο σύζυγοι.

Ἀποτέλεσμα δὲ τῆς διαμοιβῆς τῶν νυκτερινῶν τούτων σκέψεων ὑπῆρξεν ὅτι ὁ Ἔρσεβον μετέβη νὰ συμβουλευθῇ τὸν ἰατρὸν Σβαρυεγκρόναν

περὶ τοῦ δυνατοῦ γενέσθαι πρὸς ἐπανόρθωσιν τοῦ διαπραχθέντος σφάλματος.

Οὔτος δὲν ἠθέλησε κατ' ἀρχὰς νὰ ὑπομνήσῃ τὰ τὴν προτεραίαν λεχθέντα. Ὑπεδέξατο εὐμενῶς τὸν ἁλιέα, συνωμίλησε μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ καιροῦ καὶ τῆς τιμῆς τῶν ἰχθύων, ἀλλὰ προσεποιήθη ὅτι τὴν ἐπίσκεψιν ἐκείνην ἐθεώρειὼς ἁπλῆν ἐκ φιλοφροσύνης ἀντεπίσκεψιν.

Δὲν ἦτο ὅμως τοιαύτη καὶ ἡ γνώμη τοῦ Ἔρσεβον, ὅστις προσεπέλασε κατὰ μικρὸν τὸ ἀπασχολοῦν αὐτὸν θέμα, ὁμιλήσας περὶ τοῦ σχολείου τοῦ Μαλαρίου, ἐν τέλει δὲ ἀπεφάσισε τολμηρῶς νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἔφοδον:

— Κῦρ ἰατρέ, εἶπε, ἡ γυναῖκά μου κ' ἐγὼ ὅλην τὴν νύκτα ἀπόψε ἐσυλλογιζόμασθε ὅσα μᾶς εἴπατε διὰ τὸ παιδί!... Ποτὲ δὲν μᾶς πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ πῶς τοῦ ἐκάμαμε κακὸ διότι τὸ ἐκάναμε παιδί μας!... Σεῖς ὅμως ἀλλάξατε τὴν γνώμη μας καὶ ἦλθα νὰ σᾶς ἐρωτήσω τί μᾶς συμβουλεύετε νὰ κάνωμεν;... Λέτε νὰ εἶνε καιρὸς ἀκόμη νὰ εὕρωμεν τὴν οἰκογένειάν του;

— Ποτὲ δὲν εἶνε ἀργὰ διὰ νὰ κάμῃ κανεὶς τὸ καθῆκόν του, ἀπεκρίθη ὁ ἰατρὸς—ἂν καὶ τώρα τὸ πρᾶγμα εἶνε βέβαια πολὺ δυσκολώτερον παρὰ τὴν πρώτην στιγμήν... Τί λέγετε; ἀφίνετε νὰ ἐξετάσω ἐγώ; Ἀναλαμβάνω εὐχαρίστως αὐτὴν τὴν φροντίδα, καὶ σᾶς ὑπόσχομαι νὰ ἐκτελέσω τὴν ἐντολήν σας μὲ τὴν μεγαλειτέραν δραστηριότητα,—ἀλλ' ὑπὸ ἕνα ὅρον, ὅτι θὰ μοῦ ἐμπιστευθῆτε συγχρόνως καὶ τὸ παιδὶ διὰ νὰ τὸ πάρω μαζί μου εἰς τὴν Στοκόλμην.

Ἰσχυρὸν ῥόπαλον κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἔρσεβον καταφερόμενον δὲν θὰ παρεζάλιζεν αὐτὸν περισσότερον. Ὠχρίασε καὶ ἐταράχθη.

— Νὰ σᾶς δώσω τὸν Ἔρικ... νὰ τὸν στείλω εἰς τὴν Στοκόλμην; Μὰ διατί, ἰατρέ μου; ἠρώτησε διὰ φωνῆς τρεμούσης.

— Θὰ σᾶς τὸ εἰπῶ... Ἐκτὸς τῶν ἰδιαιτέρων φυσικῶν χαρακτηριστικῶν, τὰ ὁποῖα ξεχωρίζουν τὸν Ἔρικ ἐκ πρώτης ὄψεως ἀπὸ τοὺς συμμαθητάς του, τὴν προσοχήν μου εἵλκυσεν ἡ ἔκτακτος εὐφυΐα καὶ ἡ μεγάλη κλίσις τοῦ παιδίου πρὸς τὰς ἐπιστημονικὰς σπουδάς. Πρὶν μάθω ποία τύχη ἔφερε τὸ παιδίον αὐτὸ εἰς τὴν Νορόην, ἐσκέφθην ὅτι θὰ ἦτο δολοφονία ν' ἀφήσω παιδίον μὲ τοιαῦτα διανοητικὰ χαρίσματα εἰς ἓν σχολεῖον τοῦ χωρίου, ἔστω καὶ ἂν αὐτὸ διευθύνεται ἀπὸ τὸν φίλον μου Μαλάριον—διότι ἐδῶ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εὕρῃ τίποτε ἐξ ὅσων εἰμποροῦν νὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐξαιρετικῶν διανοητικῶν προσόντων του: οὔτε μουσεῖα, οὔτε ἐπιστημονικὰς συλλογάς, οὔτε βιβλιοθήκας, οὔτε συμμαθητὰς οἱ ὁποῖοι νὰ τὸν παρακινοῦν εἰς ἁμιλλαν. Τοῦτο μοῦ ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ ἐξετάσω περὶ τοῦ Ἔρικ καὶ νὰ μάθω τὴν ἱστορίαν του. Πρὶν γνωρίσω αὐτήν, εἶχα ἤδη μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ βοηθήσω αὐτὸ τὸ παιδὶ ὅπως λάβῃ ὅσον τὸ δυνατὸν τελειοτέραν ἐκπαίδευσιν... Εὐκόλως λοιπὸν ἐννοεῖτε ὅτι τώρα ὅπου ἔμαθα περὶ αὐτοῦ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας μοῦ ἐδώκατε, ἐπιμένω περισσότερον εἰς τὸ σχέδιόν μου. Καὶ δὲν θὰ μεταβάλῃ βέβαια τὴν γνώμην μου ἡ ἐντολὴ τὴν ὁποίαν ἔχω ὅλην τὴν διάθεσιν ν' ἀναλάβω ὑπὲρ αὐτοῦ... Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω, κῦρ Ἔρσεβον, ὅτι, καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα, ὁ θετὸς υἱός σας ἀνήκει εἰς οἰκογένειαν πλουσίαν καὶ ἐπίσημον· θέλετε λοιπὸν νὰ μὲ καταδικάσετε, ἂν τὴν ἀνεύρω, νὰ τῆς ἀποδώσω τὸν υἱόν της χωρικὸν στερούμενον τῆς ἀγωγῆς ἐκείνης, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ζήσῃ εἰς τὴν νέαν κοινωνικήν του θέσιν;... Δὲν εἶνε λογικὸν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καὶ ἔχετε ἀρκετὴν κρίσιν ὥστε νὰ τὸ ἐννοήσετε...

Ὁ Ἔρσεβον ἔκυπτε τὴν κεφαλήν. Χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ δύο ἁδρὰ δάκρυα ἔρρεον ἐπὶ τῶν ἡλιοκαῶν παρειῶν του.

— Μὰ τότε λοιπόν, εἶπε, θὰ τὸ χάσωμε γιὰ πάντα τὸ παιδί!... Πρὶν μάθωμε ἂν θὰ εὑρῇ ἄλλην οἰκογένειαν θέλετε νὰ τὸ διώξωμεν καὶ ἀπὸ τὴν ἰδικήμας; Βαρὺ πρᾶγμα μοῦ ζητεῖτε, κῦρ ἰατρέ, βαρὺ πρᾶγμα ζητεῖτε ἀπὸ τὴν γυναῖκά μου!... Τὸ παιδὶ εἶνε εὐτυχισμένο μαζί μας... Διατί νὰ μὴ μᾶς τ' ἀφήσετε—ὅσον κἂν νὰ εὑρῇ τὴν οἰκογένειά του;

— Εὐτυχισμένο!... Καὶ ποῖος σοῦ λέγει ὅτι θὰ εἶνε καὶ ἀργότερα;... Ποῖος σὲ βεβαιοῖ ὅτι, ὅταν μεγαλώσῃ, δὲν θὰ λυπῆται διότι τὸ ἐσώσατε;... Πῶς νὰ ζήσῃ εἰς τὴν στενὴν αὐτὴν ζωήν, τὴν ὁποίαν τοῦ προετοιμάζετε εἰς τὴν Νορόην, καλέ μου Ἔρσεβον, ὅταν μεγαλώσῃ καὶ γίνῃ, χωρὶς ἄλλο, εὐφυὴς καὶ ἀνεπτυγμένος νέος;

— Σᾶς βεβαιῶ, κῦρ ἰατρέ, ὅτι ἡ ζωὴ αὐτὴ ποῦ περιφρονεῖτε εἶνε ἀρκετὰ καλὴ δι' ἡμᾶς... Διατί ταχα δὲν θἆνε καλὴ καὶ διὰ τὸ παιδί;

— Δὲν τὴν περιφρονῶ! ἀνέκραξεν ὁ ἰατρὸς μετὰ θερμότητος. Κανεὶς δὲν θαυμάζει καὶ δὲν τιμᾷ τὴν ἐργασίαν περισσότερον ἀπὸ ἐμέ!... Πιστεύετε, φίλε μου Ἔρσεβον, ὅτι εἰμπορῶ νὰ λησμονήσω πόθεν κατάγομαι;... Ὁ πατήρ μου καὶ ὁ πάππος μου ἦσαν ἁλιεῖς ἀπαράλλακτα ὅπως σεῖς! Καὶ ἴσα ἴσα ἐπειδὴ ἐπρονόησαν νὰ μὲ ἐκπαιδεύσουν, διὰ τοῦτο ἐκτιμῶ αὐτὸ τὸ εὐεργέτημα ὅσον ἀξίζει, καὶ δι' αὐτὸ θέλω νὰ τὸ ἀποκτήσῃ καὶ αὐτὸ τὸ παιδὶ τὸ ὁποῖον ἔχει τόσην ἀξίαν!... Ὅ τι ζητῶ τὸ ζητῶ διὰ τὸ συμφέρον του, πιστεύσατέ με.

— Καὶ θὰ προκόψῃ, θαρρεῖτε, ὁ Ἔρικ ἂν μοῦ τὸν κάνετε ἀφέντην ποῦ νὰ μὴ ξεύρῃ νὰ ζήσῃ μὲ τὰ χέρια του!... Καὶ ἂν δὲν εὑρῆτε τὴν οἰκογένειάν του, ὅπως εἶνε σχεδὸν βέβαιον, ἀφ' οὗ ἐπέρασαν δώδεκα χρόνια ἀπὸ τότε, δὲν μοῦ λέτε τί θὰ γίνῃ;... Πίστευσατέ με, ἰατρέ, πολὺ καλὴ εἶνε ἡ ζωὴ τοῦ ψαρᾶ, καὶ δὲν εἶνε χειρότερη ἀπὸ καμμίαν ἄλλην. Ὁ Νορβηγὸς ψαρᾶς ἅμα νοιώθῃ τὴν βάρκα του κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του, τὸ δρόσερὸ ἀεράκι μέσα εἰς τὰ μαλλιά του, δὲν ζοβεῖται τίποτε καὶ δὲν χρωστᾷ σὲ κανένα τίποτε!... Μοῦ λέτε πῶς ὁ Ἔρικ δὲν θὰ εἶνε εὐτυχὴς μὲ τέτοια τὴν ζωή... Ἐγώ, νὰ μὲ συμπαθᾶτε, πιστεύω πῶς θὰ εἶνε καὶ θὰ πάρα εἶνε! Τὸ γνωρίζω ἐγὼ τὸ παιδί!... Τοῦ ἀρέσουν τὰ βιβλία, μὰ περισσότερο ἀπὸ ὅλα τοῦ ἀρέσει ἡ θάλασσα... Σὰν νὰ θυμᾶται πῶς αὐτὴ τὸ ἐναυούρισε, τὸ καϋμένο· ὅλα τὰ μουσεῖα τοῦ κόσμου δὲν θὰ τὸ παρηγορήσουν ἂν εἶνε μακρυὰ της.

— Μὰ καὶ ἡμεῖς δὰ ἔχομε θάλασσα 'ς τὴν Στοκόλμην! εἶπε μειδιῶν ὁ ἰατρός, συγκινηθεὶς ἀκουσίως ἐκ τῆς πλήρους στοργῆς ἐκείνης ἀντιστάσεως.

— Τέλος πάντων, εἶπεν ὁ ἁλιεύς, σταυρώσας τοὺς βραχίονάς του, εἰπέτε μου τί θέλετε νὰ κάμω;

— Ἄ! βλέπετε; βλέπετε ὅτι καὶ σεῖς ὁ ἴδιος, μὲ ὅσα καὶ ἂν λέγετε, αἰσθάνεσθε τὴν ἀνάγκην νὰ κάμετε κἄτι διὰ τὸ παιδί;... Ἰδοὺ λοιπὸν τί προτείνω. Ὁ Ἔρικ εἶνε δώδεκα ἐτῶν, μετ' ὀλίγον ἐμβαίνει εἰς τὰ δεκατρία καὶ φαίνεται ὅτι ἔχει ἔκτακτον εὐφυΐαν. Ὀλίγον μᾶς μέλει πόθεν ἔρχεται... Ἂς ἀφήσωμεν κατὰ μέρος τὸ ζήτημα τῆς καταγωγῆς... Πρέπει νὰ τοῦ δώσωμεν τὰ μέσα ν' ἀναπτύξῃ καὶ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ φυσικά του χαρίσματα· περὶ αὐτοῦ φροντίζομεν, ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ἐγὼ εἶμαι πλούσιος καὶ δὲν ἔχω παιδιά. Ἀναλαμβάνω λοιπὸν νὰ τοῦ προμηθεύσω αὐτὰ τὰ μέσα, νὰ τοῦ δώσω τοὺς καλλιτέρους διδασκάλους καὶ ὅλας τὰς δυνατὰς εὐκολίας διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰ μαθήματά του.. Τὸ πείραμα διαρκεῖ δύο ἔτη... Εἰς αὐτὸ τὸ μεταξὺ ἐγὼ κάμνω ὅλας τὰς ἐνεργείας μου, ἐπιχειρῶ τὰς ἐρεύνας μου, δημοσιεύω γνωστοποιήσεις εἰς τὰς ἐφημερίδας, κινῶ γῆν καὶ οὐρανὸν διὰ νὰ εὕρω τοὺς γονεῖς τοῦ παιδίου!... Ἂν δὲν τὸ κατορθώσω μετὰ δύο ἔτη, τοῦτο σημαίνει ὅτι δὲν θὰ τὸ κατορθώσω ποτέ!... Εὑρέθησαν οἱ γονεῖς του; τότε, φυσικώτατα, αὐτοὶ ἀποφασίζουν περὶ τοῦ πρακτέου. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει σᾶς στέλλω ὀπίσω τὸν Ἔρι... Θὰ εἶνε δεκαπέντε ἐτῶν τότε, θὰ ἔχῃ ἰδῇ τὸν κόσμον!... Ἡ ὥρα θὰ εἶνε κατάλληλος νὰ τῷ εἴπητε τὴν ἀλήθειαν περὶ τῆς καταγωγῆς του· μὲ τὰς συμβουλάς μας δὲ καὶ μὲ τὰς ὁδηγίας τῶν διδασκάλων του θ' ἀποφασίσῃ τότε ἐν πλήρει γνώσει τῶν πραγμάτων, ποῖον δρόμον ν' ἀκολουθήσῃ!... Θέλει νὰ γίνῃ ἁλιεύς; ἐγὼ δὲν θὰ φέρω τὸ παραμικρὸν πρόσκομμα!... Θέλει νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς σπουδάς του; μὲ τοῦτο βεβαίως θὰ ἀποδείξῃ, ὅτι εἶνε ἄξιος σπουδῶν, καὶ ἐγὼ ἀναλαμβάνω νὰ τὸν βοηθήσω νὰ τὰς τελειώσῃ, νὰ τῷ ἀνοίξω τὸ στάδιον τὸ ὁποῖον θέλει νὰ ἐκλέξῃ!... Ὅλα αὐτὰ δὲν σοῦ φαίνονται λογικά;

— Πολὺ λογικά!... Ὁμιλεῖτε σὰν σοφὸς ποῦ εἶσθε, κῦρ ἰατρέ· ἀνέκραξεν ὁ Ἔρσεβον ἡττηθεὶς καὶ ἐν τοῖς τελευταίοις αὐτοῦ χαρακώμασιν εἰς ἃ εἶχεν ὑποχωρήσῃ. Τί εἶνε ὡς τόσο ἡ σπουδή! ἐξηκολούθησε σείων τὴν κεφαλήν. Οἱ διαβασμένοι παίζουν 'ς τὰ δάκτυλά των τοὺς ἀγραμμάτους!... Τὸ δύσκολο εἶνε τώρα πῶς νὰ τὰ εἰπῶ ὅλα αὐτὰ εἰς τὴν γυναῖκά μου!... Καὶ σκοπεύετε γρήγορα νὰ μᾶς τὸ πάρετε τὸ παιδί, ἰατρέ;

— Αὔριον!... Δὲν εἰμπορῶ οὔτε μίαν ἡμέραν ν' ἀναβάλω τὴν ἐπιστροφήν μου εἰς τὴν Στοκόλμην.

Ὁ Ἔρσεβον ἐξέβαλε βαθὺν ἀναστεναγμὸν ὁμοιάζοντα μὲ λυγμόν.

— Αὔριον!... τόσο γρήγορα!... εἶπε. Μὰ τί ἀργὰ ἡ γρήγορα θὰ εἰπῆτε... ἂς γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ... Θὰ πάγω νὰ μιλήσω τῆς γυναίκας μου.

— Καλά. Ζήτησε καὶ τὴν γνώμην τοῦ Μαλαρίου, θὰ ἰδῇς ὅτι εἶνε σύμφωνος μαζί μου.

— Κοντὰ 'ς τὸ νοῦ κ' ἡ γνῶσι! ἀπήντησεν ὁ ἁλιεὺς θλιβερῶς μειδιῶν.

Ἔσφιγξε τὴν χεῖρα ἣν ἔτεινε πρὸς αὐτὸν ὁ Σβαρυεγκρόνα καὶ ἀπῆλθε βεμβώδης.

Τὴν ἑσπέραν, πρὸ τῆς ὥρας τοῦ δείπνου, ὁ ἰατρὸς διηυθύνθη ἐκ νέου πρὸς τὴν κατοικίαν τοῦ Ἔρσεβον. Εὗρε δέ, τὴν οἰκογένειαν συνηθροισμένην περὶ τὴν στία ν ὡς τὴν προτεραίαν, ἀλλ' οὐχὶ πλέον ἐν τέοις αὐτοῖς αἰσθήμασι τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς εὐδαιμονίας. Ὁ πατὴρ ἐκάθητο ἀρκούντως μακρὰν τῆς πυρᾶς, σιγηλός, ἀδρανεῖς ἔχων τὰς χεῖρας. Ἡ Κατρίνα πλήρεις δακρύων ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔσφιγγεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς τὰς χεῖρας τοῦ Ἔρικ, ὅστις, πορφυρᾶς ἔχων τὰς παρειὰς ἐκ τῆς ἐλπίδος τοῦ νέου μέλλοντος ὅπερ ἠνοίγετο πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὸ βλέμμα σκυθρωπὸν ἐκ τῆς θλίψεως ἐπὶ τῷ ἀποχωρισμῷ πάντων οὓς ἠγάπα, ἠγνόει εἰς πότερον τῶν αἰσθημάτων ν' ἀφήσῃ τὴν νίκην. Ἡ μικρὰ Βάνδα ἔκλινε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ ἁλιέως. Ἐφαίνοντο μόνον αἱ μακραὶ ἀργυρόξανθοι πλεξίδες της, πίπτουσαι βαρεῖαι ἐπὶ τῶν ἄβρῶν καὶ χαριέντων ὤμων της· ὁ Ὄθων, λίαν συγκεκινημένος ἐπίσης ἐπὶ τῷ ἐπικειμένῳ ἀποχωρισμῷ, ἵστατο ἀκίνητος παρὰ τὸν θετὸν ἀδελφόν του.

— Τί λύπη καὶ ἀπελπισία εἶνε αὐτή!... ἀνέκραξεν ὁ ἰατρὸς σταθεὶς ἐπὶ τῆς φλιᾶς. Ἂν ὁ Ἔρικ ἐπρόκειτο μετ' ὀλίγον ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ πλέον μακρινὸν καὶ ἐπικίνδυνον ταξεῖδι δὲν θὰ ἐφαίνεσθε περισσότερον λυπημένοι... Ἐγὼ δὲν βλέπω καμμίαν αἰτίαν λύπης, καλοί μου φίλοι! Ἡ Στοκόλμη δὲν εἶνε εἰς τοὺς ἀντίποδας

καὶ τὸ παιδὶ δὲν σᾶς ἀφίνει διὰ πάντα! Θὰ εἰμπορῇ νὰ σᾶς γράφῃ ὅταν θέλῃ καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ τὸ κάμνῃ συχνά. Ὁ Ἔρικ ὁμοιάζει αὐτὴν τὴν στιγμὴν μὲ τὰ πλουσιόπαιδα, τὰ ὁποῖα στέλλουν οἱ γονεῖς των ἐσωτερικὰ εἰς ἐκπαιδευτήρια. Μετὰ δύο ἔτη θὰ ἐπιστρέψῃ μέγας, καὶ πολὺ πεπαιδευμένος, ἀνεπτυγμένος εἰς τὴν ἐντέλειαν... Δι' αὐτὸ ἀπελπίζεσθε τόσον;... Σᾶς βεβαιῶ δὲν μοῦ φαίνεται λογικὴ ἡ λύπη σας.

Ἡ Κατρίνα ἠγέρθη μετὰ τῆς ἐμφύτου εἰς τὰς χωρικὰς τῶν βορείων χωρῶν ἀξιοπρεπείας.

— *Χὲρ δόκτορ*, κῦρ ἰατρέ, τῷ εἶπε, ὁ Θεὸς ξεύρει πόσο σᾶς εὐχαριστῶ μὲ τὴν καρδιά μου δι' αὐτὸ ποῦ κάνετε διὰ τὸν Ἔρικ μας. Μὰ δὲν πρέπει νὰ σᾶς φαίνεται παράξενον πῶς ὁ χωρισμός του μᾶς κάνει νὰ λυπούμεθα. Ὁ Ἔρσεβον μοῦ ἔδωκε νὰ καταλάβω πῶς εἶνε ἀνάγκη ν' ἀναχωρήσῃ. Τὸ ἐδέχθηκα. Τί ἄλλο θέλετε; Μὴ ζητεῖτε ὅμως οὔτε νὰ λυπούμεθα!

— Μητέρα, ἀνέκραξε ὁ Ἔρικ, δὲν θὰ φύγω ἀφ' οὗ αὐτὸ σᾶς λυπῇ τόσον πολύ.

— Ὄχι, παιδί μου, ἐξηκολούθησεν ἡ ἀγαθὴ γυνὴ σφίγξασα αὐτὸν εἰς τοὺς βραχίονάς της. Ἡ σπουδὴ εἶνε μεγάλο πρᾶγμα..καὶ δὲν θὰ σοῦ φέρωμε κἀνένα ἐμπόδιο νὰ πᾷς νὰ γίνῃς σπουδασμένος!.. Πήγαινε, παιδί μου, καὶ κύττα, ὁ κῦρ ἰατρός, ποῦ θέλει τὸ καλό σου νὰ εἶνε πάντα εὐχαριστημένος μαζί σου.

— Αἴ, φθάνει, φθάνει! εἶπεν ὁ ἰατρὸς τοῦ ὁποίου τὰ δίοπτρα ἐφαίνοντο θαμβούμενα ὑπὸ παραδόξου νέφους, μήπως θέλετε νὰ μὲ συγκινήσετε κ' ἐμένα ἀκόμη;... Ἂς τ' ἀφήσωμεν αὐτά, καὶ ἂς ὁμιλήσωμεν ὀλίγον πρακτικά. Ἐννοήσατε βέβαια ὅτι πρόκειται ν' ἀναχωρήσωμεν αὔριον τὸ πρωῒ εἰς τὴν μίαν, καὶ ὅτι ὅλα πρέπει νὰ εἶνε ἕτοιμα. Ὅταν λέγω ὅλα δὲν ἐννοῶ ὅτι χρειάζονται μεγάλα πράγματα. Μὲ τὸ ἔλκηθρον θὰ ὑπάγωμεν μόνον ἕως εἰς τὸ Βέργκεν, ἀπ' ἐκεῖ δὲ θὰ ἐμβῶμεν εἰς τὸν σιδηρόδρομον. Ὀλίγα ἀσπρόρρουχα δώσατε μόνον εἰς τὸν Ἔρικ, διότι εἰς τὴν Στοκόλμην θὰ εὕρῃ ὅσα τοῦ ἀναγκαιοῦν.

— Ὅλα θὰ εἶνε ἕτοιμα, ἀπεκρίθη ἡ κυρὰ Ἔρσεβον· Βάνδα, προσεῖπε μετὰ τῆς νορβηγιακῆς φιλοφροσύνης, ὁ ἐξοχώτατος στέκεται ἀκόμη ὀρθός, βλέπω!

Ἡ μικρὰ κόρη ὥθησε μετὰ προθυμίας πρὸς τὸν Σβαρυεγκρόνα μεγάλην δρυΐνην ἕδραν.

— Ὄχι! θ' ἀναχωρήσω, εἶπεν ὁ ἰατρός· μὲ πρόσμένει ὁ Μαλάριος νὰ δειπνήσωμεν. Λοιπὸν *φλίκα* (κορίτσι), ἐξηκολούθησε θεὶς τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῆς ξανθῆς κεφαλῆς τῆς κόρης, μήπως μοῦ κρατεῖς κάκια διότι σοῦ πέρνω τὸν ἀδελφόν σου;

— Ὄχι, κῦρ ἰατρέ, ἀπεκρίθη σοβαρῶς ἡ Βάνδα· ὁ Ἔρικ θὰ εἶνε πολὺ καλλίτερα ἐκεῖ κάτω. Δὲν ἦταν καμωμένος γιὰ νὰ ζήσῃ 'σὲ χωριό!

— Πές μου, τώρα, θὰ λυπηθῇς, μικρή μου, ἂν φύγῃ ὁ Ἔρικ;

— Ἡ ἀκρογιαλιὰ θὰ εἶνε ἔρημη, ἀπήντησε ἠδέως τὸ κοράσιον. Οἱ γλάροι θὰ τὸν ζητοῦνε καὶ δὲν θὰ τὸν εὑρίσκουν. Τὰ μικρὰ γαλάζια κυματάκια θ' ἀποροῦν γιατὶ δὲν θὰ τὸν βλέπουν καὶ τὸ σπίτι θὰ μοῦ φαίνεται ἄδειο!... Μὰ ὁ Ἔρικ θὰ εἶνε εὐχαριστημένος, διότι θὰ ἔχῃ βιβλία καὶ θὰ γίνῃ σοφός!...

— Καὶ ἡ καλὴ ἀδελφοῦλά του θὰ χαρῇ διὰ τὴν εὐτυχίαν του, δὲν λέγω ἀλήθεια, κόρη μου; εἶπεν ὁ ἰατρὸς φιλήσας ἐπὶ τοῦ μετώπου τὸ κοράσιον. Καὶ θὰ ὑπερηφανεύεται δι' αὐτὸν ὅταν γυρίσῃ... Ὦ! χωρὶς ἄλλο!.. Ἀλλὰ πρέπει νὰ φύγω τὸ γρηγορώτερον· χαίρετε.

— Ἐξοχώτατε, ἐψιθύρισε δειλῶς ἡ Βάνδα, κ' ἐγὼ ἤθελα νὰ σᾶς ζητήσω μιὰ χάριν.

— Λέγε, *φλίκα*.

— Δὲν εἴπατε ὅτι ἀναχωρεῖτε μὲ τὸ ἔλκηθρον; θὰ σᾶς παρακαλέσω ν' ἀφήσετε νὰ σᾶς πάγω ἐγὼ ἕως εἰς τὸν πρῶτον σταθμόν.

— Ὦ... ὤ... δὲν εἶνε δυνατόν, δυστυχῶς... διότι ἔχω συνεννοηθῇ δι' αὐτὸ μὲ τὴν Ρενίλδ τὴν κόρην τοῦ ἐπιστάτου μου.

— Τὸ εἰξεύρω, μοῦ τὸ εἶπεν ἡ ἰδία. Ἀλλὰ δέχεται νὰ μοῦ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν της ἂν σεῖς τὸ ἐπιτρέψετε.

— Τότε λοιπὸν δὲν σοῦ μένει παρὰ νὰ ζητήσῃς τὴν ἄδειαν τοῦ πατρός σου καὶ τῆς μητρός σου.

—Μοῦ τὴν ἔχουν δώσῃ.

— Ἔχεις καὶ τὴν ἰδικήν μου, καλή μου κόρη, εἶπεν ὁ ἰατρὸς ἀναχωρῶν.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπαύριον ὅτε τὸ μέγα ἔλκηθρον ἔστη πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Ἔρσεβον, ἡ μικρὰ Βάνδα, συμφώνως τῇ αἰτήσει της, ἐκράτει τὰς ἡνίας καθημένη ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου. Θὰ ὡδήγει τὸ ἔλκηθρον μέχρι τῆς γείτονος πόλεως, ὅπου ὁ ἰατρὸς ἔμελλε νὰ ἐνοικιάσῃ ἄλλον ἵππον καὶ ἄλλο κοράσιον, καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τοῦ Βέργκεν.

Οἱ πρωτοφανεῖς οὗτοι ἁμαξηλάται ἐκπλήττουσι βεβαίως πάντα ξένον, ἀλλὰ τοιαύτη ἐπικρατεῖ συνήθεια ἐν Σουηδίᾳ καὶ Νορβηγίᾳ. Οἱ ἄνδρες νομίζουσι ματαιοπονίαν ἀναξίαν αὐτῶν τὸ ἔργον τοῦτο, οὐχὶ δὲ σπανίως ἐμπιστεύονται εἰς παιδία δέκα μέχρι δώδεκα ἐτῶν ῥωμαλέους ἵππους οὓς ταῦτα κυβερνῶσι μετὰ δεξιότητος.

Ὁ ἰατρὸς εἶχεν ἤδη καθήσῃ εἰς τὸ βάθος τοῦ ἐλκήθρου ἐγκεκορδυλημένος εἰς τὴν σισύραν του. Ὁ Ἔρικ ἐκάθησε παρὰ τὴν Βάνδαν ἀφ' οὗ ἐφίλησε περιπαθῶς τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὸν ἀδελφόν, οἵτινες ἠρκέσθησαν νὰ ἐκφράσωσιν ἀφώνως τὴν θλῖψιν, ἣν ἠσθάνοντο ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει του, εἶτα δὲ τὴν ἀγαθὴν Κατρίναν, ἥτις διηρ-

μήνευσε τὴν λύπην αὐτῆς διὰ περιπαθῶν ἐκφράσεων στοργῆς.

— Εἰς τὸ καλό, παιδί μου! ἔλεγεν ἐν μέσῳ τῶν δακρύων της. Μὴ λησμονῇς ποτὲ τί σοῦ ἔχουν μάθῃ οἱ πτωχοὶ γονεῖς σου! Νὰ εἶσαι πάντα τίμιος καὶ καλός. Μὴ λὲς ποτὲ ψεύματα. Δούλευε ὅσον εἰμπορεῖς περισσότερον. Βοήθα ὅσους ἔχουν τὴν ἀνάγκην σου. Καὶ ἂν δὲν εὑρῇς αὐτοῦ ποῦ πᾷς τὴν εὐτυχίαν ποῦ σοῦ ἀξίζει, γύρνα πάλι ὀπίσω 'ς τὸ πτωχικό μας!...

Ἡ Βάνδα ἔπληξε τὸν ἵππον ὅστις ἀνεχώρησε καλπάζων, σείων τοὺς κωδωνίσκους του. Ὁ ἀὴρ ἦτο ψυχρὸς καὶ ἡ ὁδὸς ξηρὰ ὡς ὕαλος. Πέραν δὲ ἐκεῖ πρὸς τὸν ὁρίζοντα, ὁ ἥλιος ὠχρὸς ἐκάλυπτε διὰ τοῦ χρυσοῦ του μανδύου τὸ χιονοσκεπὲς τοπεῖον. Μετά τινα λεπτὰ ἡ Νορόη ἐγένετο ἄφαντος ὀπίσω ἀπομείνασα.

Δ'.

Ἐν Στοκόλμῃ.

Ὁ ἰατρὸς Σβαρυεγκρόνα κατῴκει ἐν Στοκόλμῃ μεγαλοπρεπὲς μέγαρον κείμενον ἐν τῇ νήσῳ Στάδσολμεν. Αὕτη εἶνε ἡ ἀρχαιοτέρα συνοικία, καὶ ἡ μᾶλλον περιζήτητος τῆς θελκτικῆς ταύτης πρωτευούσης, μιᾶς τῶν ὡραιοτάτων πρωτευουσῶν τῆς Εὐρώπης, ἣν οἱ ξένοι θὰ ἐπεσκέπτοντο συχνότερον εἰ μὴ ὁ συρμὸς καὶ αἱ προλήψεις εἶχον ἐπὶ τοῦ δρομολογίου τῶν περιηγητῶν τόσην τοὐλάχιστον ἐπίδρασιν ὅσην καὶ ἐπὶ τοῦ σχήματος τοῦ πίλου των.

Ἡ Στοκόλμη, κειμένη μεταξὺ τῆς λίμνης Βελὰρ καὶ τῆς Βαλτικῆς, ἐπὶ συμπλέγματος ὀκτὼ νήσων διὰ πλείστων γεφυρῶν συνδεδεμένων, περιβαλλομένη ὑπὸ ἑξαισίων προκυμαιῶν, πλήρης ζωῆς ἐκ τῆς κινήσεως τῶν ἀντικαθιστώντων τοὺς τροχιοδρόμους ἀτμοπλοίων, ἐκ τῆς εὐθυμίας λαοῦ φιλοπόνου καὶ αὐτάρκους, εἶνε μία τῶν μάλιστα φιλοξένων, ἀβρῶν τοὺς τρόπους καὶ εὐπαιδεύτων πόλεων τῆς Εὐρώπης· οἱ δημόσιοι δὲ αὐτῆς κῆποι, αἱ βιβλιοθῆκαι, τὰ μουσεῖα, τὰ ἐπιστημονικὰ ἱδρύματα καθιστῶσιν αὐτὴν ἀληθεῖς ἀρκτῴας Ἀθήνας, ἅμα δὲ καὶ σημαντικώτατον ἐμπορικὸν κέντρον.

Ὁ Ἔρικ ἐν τούτοις διετέλει ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τοῦ ἀποχωρισμοῦ τῆς Βάνδας. Ἐν τῷ πρώτῳ σταθμῷ τὰ δύο παιδία ἀπεχαιρετίσθησαν μετὰ μείζονος ὀδύνης παρ' ὅσον θ' ἀνέμενέ τις ἐκ τῆς ἡλικίας αὐτῶν· αἱ δύο νεαραὶ ἐκείναι καρδίαι δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀποκρύψωσι ἀπ' ἀλλήλων τὴν βαθεῖαν αὐτῶν συγκίνησιν.

Ἀλλ' ὅτε ἡ παραλαβοῦσα τὸν Ἔρικ ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ ἅμαξα ἔστη ἐνώπιον μεγάρου δι' ἐρυθρῶν ὀπτῶν πλίνθων ᾠκοδομημένου, οὗ τὰ διπλᾶ παράθυρα ἠτινοβόλουν ἐκ τῆς λάμψεως τοῦ ἀεριόφωτος, τὸ παιδίον ἔμεινεν ἐκθαμβον. Τὸ ὀρειχάλκινον τῆς θύρας ῥόπτρον ἐφάνη εἰς αὐτὸ χρυσοῦν. Ὁ προθάλαμος, μαρμαρόστρωτος, κεκοσμημένος δι' ἀγαλμάτων, δι' ὀρειχαλκίνων πολυφώτων, διὰ μεγάλων σινουργῶν ἀγγείων, κατέπληξεν αὐτὸν ὁλοσχερῶς. Ἐν ᾧ οἰκέτης ἐν οἰκοστολῇ ἐλάμβανε τὴν σισύραν τοῦ κυρίου του ἐρωτῶν περὶ τῆς ὑγείας αὐτοῦ μετὰ τῆς εἰλικρινείας ἐκείνης, ἥτις εἶνε ὁ συνήθης τόνος τῶν σουηδῶν θεραπόντων, ὁ Ἔρικ περιέφερε κύκλῳ ἔκπληκτα βλέμματα.

Θόρυβος φωνῶν εἵλκυσε τὴν προσοχήν του πρὸς τὴν διὰ πυκνοῦ τάπητος κεκαλυμμένην κλίμακα. Ἐστράφη καὶ εἶδε δύο γυναῖκας, τῶν ὁποίων ἡ ἐνδυμασία ἐφάνη εἰς αὐτὸν τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς κομψότητος.

Ἡ μία ἦτο κυρία μεσοπόλιος τὴν κόμην, μέτριον ἔχουσα ἀνάστημα, εὐθυτενής, πολύπτυχον φοροῦσα μέλαιναν ἐσθῆτα ἱκανῶς βραχεῖαν ὥστε νὰ φαίνωνται ἐρυθρὰ περιπόδια καὶ πορπωτὰ σανδάλια. Πελώριος ὁρμαθὸς κλειδίων ἐκρέματο ἀπὸ χαλυβδίνης ἁλύσεως. Ὑψαύχηνίσταμένη περιῆγε πανταχοῦ τὸ ζωηρὸν καὶ ὀξὺ αὐτῆς βλέμμα. Ἦτο ἡ *φροῦ* (κυρία) Κρέτα-Μαρία, ἡ οἰκονόμος τοῦ ἰατροῦ, ἡ ἀναμφισβήτητος ἐν παντὶ αὐτοκρατειρα τοῦ οἴκου.

Ὀπίσω αὐτῆς ἤρχετο κοράσιον ἑνδεκα ἢ δώδεκα ἐτῶν, ὅπερ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Ἔρικ ἐφάνη ὡς βασιλοπούλα φαντασμαγορίας τινός. Ἀντὶ τῆς ἐθνικῆς στολῆς, τῆς μόνης ἣν τέως εἶχεν ἴδῃ φοροῦντα τὰ ὁμήλικα αὐτῇ κοράσια ἔφερεν ἐσθῆτα ἐκ βαθυκυάνου βελούδου ἐφ' οὗ ἡ κιτρίνη κόμη της κατήρχετο εἰς μεταξίνας πλεξίδας· ἐφόρει μεταξωτὰ περιπόδια καὶ σανδάλια ἐξ ὁλοσηρικοῦ κερασόχρους κόσυμβος ὡς ψυχὴ τεθειμένος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, ἐζωγόνει διὰ τοῦ ζωηροῦ χρώματός του παράδοξον καὶ ὠχρὰν φυσιογνωμίαν, ἣν μεγάλοι πράσινοι ὀφθαλμοὶ ἐφώτιζον διὰ τῆς φωσφοριζούσης λάμψεώς των.

— Ἤλθατε, τέλος πάντων, θεῖε! τί καλά!... Ἐπεράσατε καλὰ εἰς τὸ ταξειδί σας;.. ἀνέκραξεν ὁρμήσασα εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ ἰατροῦ.

Μόλις δὲ κατεδέχθη νὰ καταβιβάσῃ τὸ βλέμμα αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Ἔρικ, ὅστις μετριοφρόνως ἔμενεν ὀπίσω.

Ὁ ἰατρὸς τῇ ἀνταπέδωκε τὰς θωπείας της, ἔθλιψε τὴν χεῖρα τῆς οἰκονόμου, εἶτα δ' ἐνευσεν εἰς τὸν προστασταυόμενον αὐτοῦ νὰ πλησιάσῃ.

— Κάζα, καὶ σεῖς, κυρία Κρέτα, σᾶς παρακαλῶ νὰ φανῆτε καλαὶ πρὸς τὸν Ἔρικ Ἔρσεβον τὸν ὁποῖον φέρω ἀπὸ τὴν Νορβηγίαν. Καὶ σύ, παιδί μου, θάρρος δά! τί φόβος εἶνε αὐτός! εἶπε μετ' ἀγαθότητος. Ἡ κυρία Κρέτα δὲν εἶνε τόσον αὐστηρὰ ὅσον φαίνεται, καὶ ἡ ἀνεψιά μου Κάζα θὰ γίνῃ μετ' ὀλίγον φίλη σου!... Δὲν λέγω ἀλήθεια, κόρη μου; προσεῖπεν ἐλαφρῶς θλίψας τὴν παρειὰν τῆς μικρᾶς βασιλοπούλας.

Ἡ μικρὰ ἀλαζὼν ἀπήντησε διὰ μορφασμοῦ

ἱκανῶς περιφρονητικοῦ. Οὔτε ἡ οἰκονόμος δὲ ἔδειξε θερμὸν ἐνθουσιασμὸν πρὸς τὸν νέον νεοσύλλεκτον, ὃν τῇ εἶχε κομίσῃ ὁ ἰατρός.

—Ἰατρέ μου, εἶπεν οἱονεὶ ἀσχάλλουσα ἐν ᾧ ἀνήρχετο τὴν κλίμακα, εἰμπορῶ νὰ σᾶς ἐρωτήσω τί παιδί εἶν' αὐτό, ποῦ ἐρέρατε μαζί σας;

— Βεβαίως, ἀπεκρίθη ὁ ἰατρός, καὶ θὰ σᾶς τὸ εἰπῶ ἐν ἐκτάσει, κυρία Κρέτα, μὴν ἀνησυχεῖτε!.. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος προτιμῶ νὰ δειπνήσωμεν.

Ἐν τῷ *μάτσα.ι* ἢ ἐστιατορίῳ ἡ τράπεζα ἀνέμενεν ἐστρωμένη· τὰ κρύσταλλα καὶ αἱ *σούργες* ἦσαν παρατεθειμένα ἐπὶ λευκῆς ἐπιτραπεζίου ὀθόνης. Τοιαύτην πολυτέλειαν οὐδὲ νὰ φαντασθῇ κἂν ἠδύνατο ὁ Ἔρικ, διότι αἱ ἐπιτραπέζιοι ὀθόναι εἰσὶν ἄγνωστοι παρὰ τοῖς χωρικοῖς τῆς Νορβηγίας· μόλις πρὸ μικροῦ εἶχον γίνῃ γνωστὰ εἰς αὐτοὺς τὰ πινάκια· πλεῖστοι δὲ τῶν χωρικῶν ἐσθίουσιν εἰσέτι τοὺς ἰχθῦς αὐτῶν ἐπὶ στρογγύλων τεμαχίων μέλανος ἄρτου, τοῦθ' ὅπερ, ὡς εἰκός, δὲν μειοῖ οὐδαμῶς τὴν ὄρεξίν των. Ἐδέησε λοιπὸν νὰ προσκληθῇ ἐπανειλημμένως ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ὁ Ἔρικ ὅπως ἀποφασίσῃ νὰ καθήσῃ εἰς τὴν τράπεζαν, τὸ σκαιὸν δὲ τῶν κινήσεων αὐτοῦ ἐπέσπασε πλεῖστα εἰρωνικώτατα βλέμματα τῆς *φρόκεν* (δεσποινίδος) Κάζας. Ἀλλ' οἱ δαιτυμόνες εἶχον ὄρεξιν καὶ τὸ γεῦμα ἐξηκολούθησε ζωηρόν. Τὰς *σούργας* διεδέξαντο ἐδέσματα, τὰ ὁποῖα θὰ κατετρόμαζον πάντα ἄλλον στόμαχον, διότι ἤρκουν νὰ κορέσωσι λόχον ὅλον πεζικοῦ μετὰ πορείαν εἴκοσι ὀκτὼ χιλιομέτρων, ἦσαν δὲ ταῦτα: ἰχθυόζωμος, χὴν παραγεμισμένος μὲ κάστανα, βόειον κρέας ὑπὸ σωροῦ λαχανικῶν περικυκλούμενον, ἄφθονα γεώμηλα, δωδεκὰς βραστῶν ὠῶν, *πουδίγκια* μὲ σταφίδας, κτλ.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΑΙ ΕΝ ΡΩΣΣΙΑι ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑΙ ΑΙΡΕΣΕΙΣ

Συγγραφεύς τις Ῥῶσσος, ὡς φαίνεται, τὸ γένος ἐδημοσίευσε νεωστὶ ἔν τινι τῶν τελευταίων τευχῶν τῆς ἐν Παρισίοις ἐκδιδομένης *Ἐπιστημονικῆς Ἐπιθεωρήσεως* ἀξιόλογον πραγματείαν περὶ τῶν ἐν Ῥωσσίᾳ θρησκευτικῶν αἱρέσεων, ἣν ἐξελληνίζομεν ὧδε χάριν τῶν φιλομαθῶν ἀναγνωστῶν τῆς *Ἑστίας*. Ὁ συγγραφεὺς αὐτῆς N. Τσάκνυ δὲν ἀγαπᾷ τὴν διεξοδικὴν τῶν πραγμάτων ἀφήγησιν, οὐδὲ εἰσέρχεται εἰς λεπτομερείας, αἵτινες καὶ ἀνωφελεῖς πολλάκις εἶνε καὶ τοὺς ἀναγινώσκοντας συνήθως καταπονοῦσι· διεξερχόμενος ὅμως διὰ σαφοῦς λόγου τὰ κύρια τῆς ὑποθέσεως αὐτοῦ παρέχει ἀκριβῆ εἰκόνα τοῦ ῥωσσικοῦ λαοῦ, ὅστις καίπερ ἀδιάφορος καθ' ὅλου πρὸς τὴν θρησκείαν ἔχει πλείστας αἱρέσεις παραδόξους καὶ ἀλλοκότους. Κατὰ τὸν εἰρημένον παρατηρητὴν αἴτιον τοῦ φαινομένου τούτου εἶνε ἡ πρὸς τὸ χεῖρον ἔκπτωσις τῆς θρησκείας καὶ ἡ ἕνεκα τῆς πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς καταστάσεως ἔκλυσις τοῦ λαοῦ. Ἅπασα ἡ ἱστορία τῆς Ῥωσσίας, λέγει οὗτος, ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι σήμερον, οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ἀγὼν ἀδιάλειπτος καὶ ἐπίμονος ἔνθεν μὲν τοῦ λαοῦ ἀμυνομένου ὑπὲρ τῶν ἀνέκαθεν ἐλευθέρων αὐτοῦ θεσμῶν, ἔνθεν δὲ τῆς πολιτείας καὶ τῆς κυβερνήσεως, αἵτινες ζητοῦσι νὰ ἐπιβάλωσιν εἰς αὐτὸν τοὺς νόμους. Τεκμήριον τούτου πλὴν ἄλλων εἶνε, ὅτι πᾶσαι αἱ αἱρέσεις, περὶ ὧν πρόκειται ἐνταῦθα, ἀρνοῦνται παντελῶς ν' ἀναγνωρίσωσι τὸ νῦν ὑπάρχον σύστημα τῆς πολιτείας, τῆς κοινωνίας καὶ τῆς οἰκογενείας. «Ἡ γῆ, λέγουσιν, εἶνε τὸ βασίλειον τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ σκότους, τῆς ματαιότητος καὶ τῶν θλίψεων.» Ἐντεῦθεν δὲ γεννᾶται ἡ ἐπιθυμία τῶν ἐγκαταλειπόντων τὴν γῆν ταύτην χάριν κόσμου μυστηριώδους καὶ ἀγνώστου, ἔνθα οὔτε ἁμαρτίαι ὑπάρχουσιν, οὔτε θλίψεις, οὔτε ἀνάγκαι.

Ἔνθεν μὲν ἡ αὐθαιρεσία καὶ τὸ κράτος τῶν ἰσχυρῶν, ἔνθεν δὲ ἡ ἀθλιότης καὶ ἡ ἔνδεια τῶν ὑποτεταγμένων προξενοῦσιν ἄπαυστον νευρικὴν ταραχὴν εἰς τὸν ἀμαθῆ καὶ δεισιδαίμονα τοῦτον λαόν, ὅστις προσάπτει πάσας τὰς συμφορὰς εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, τοῦ κολάζοντος τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Συμφορά τις ἀπροσδόκητος, οἷον ἐπιδημία, πεῖνα, κομήτης, πάντα προξενοῦσι πανικὸν εἰς τὸ ἀμαθὲς τοῦτο πλῆθος. Ἡ δυστυχία δέ, ὁ τρόμος καὶ ἡ περὶ τῆς αὔριον ἀβεβαιότης συνετάραξαν τοσοῦτον τὸ νευρικὸν σύστημα τοῦ λαοῦ, ὥστε τὰ ὑστερικὰ πάθη εἶνε συχνότατα. Πολλάκις ἄνδρες καὶ γυναῖκες βοῶσιν ὡς δαιμονιόπληκτοι, καταλαμβάνονται ὑπὸ λυγγός, τύπτουσιν ἑαυτοὺς χαμαί, ἀναγγέλλουσι τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου, ἐγκαταλείπουσι τὰς πόλεις καὶ τοὺς ἀγροὺς καὶ φεύγουσιν εἰς τοὺς δρυμούς. Ἐν τῇ ἐρημίᾳ δὲ ταύτῃ ἡ φαντασία αὐτῶν παριστᾷ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ ὑπαγορεύει τὴν ἀνάγκην τῆς ψυχικῆς αὐτῶν σωτηρίας. «Ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, λέγουσι, βασιλεύει ὁ Ἀντίχριστος Σατανᾶς, ὅστις διέφθειρε σύμπασαν τὴν ἀνθρωπότητα. Οὗτος ἐπικρατεῖ τῆς συνειδήσεως τῶν ἀνθρώπων καὶ δεσπόζει τῶν πάντων. Εἶνε μάταιος ὁ ἀγὼν πρὸς τὴν ἀκαταγώνιστον ταύτην δύναμιν τοῦ κακοῦ. Ὁ μόνος δὲ τρόπος σωτηρίας εἶνε ἡ ἀποφυγὴ πάντων τῶν κοινωνικῶν δεσμῶν καὶ καθηκόντων, παντὸς συλλήβδην ὅ τι φέρει τὴν διαβολικὴν σφραγῖδα τοῦ Ἀντιχρίστου.»

Ἡ ἀκριβὴς ἀποκάλυψις τῶν ῥωσσικῶν τούτων αἱρέσεων εἶνε δυσχερεστάτη ἕνεκα τοῦ μυστηρίου, δι' οὗ περιβάλλονται οἱ θιασῶται αὐτῶν, ἵνα κρύπτωσι τὸν βίον αὐτῶν καὶ τὰ δόγματα. Πολλαὶ τούτων ἀπαιτοῦσι παρὰ παντὸς νέου προσηλύτου ὅρκον, ὅτι εἰς οὐδένα οὐδέποτε θ' ἀποκαλύψῃ τι. Ἰδού, παραδείγματος χάριν, ὁ τύπος τοῦ ὅρκου. «Ὀμνύω εἰς τὴν ψυχήν μου, ὅτι θὰ ὑπομείνω τὴν μάστιγα, τὸ πῦρ, τὸν πέλεκυν, τὸ κόπανον καὶ πάσας τὰς βασάνους ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας καὶ ὅτι εἰς οὐδένα θὰ εἴπω οὐδὲ εἰς τὸν πατέρα μου ὅ τι καὶ ἂν ἴδω ἢ ἀκούσω.» Ἡ ἰδέα τοῦ Ἀντιχρίστου, ἡ ἄρνησις τοῦ νῦν κοινωνικοῦ συστήματος καὶ ὁ ἀσκητικὸς βίος εἶνε προφανῶς τὸ κύριον, κοινὸν καὶ χαρακτηριστικὸν γνώρισμα πασῶν τῶν θρησκευτικῶν αἱρέσεων τοῦ ῥωσσικοῦ λαοῦ, οἷον τῶν *φυγάδων*, τῶν *ἀκρωτηριαστῶν*, τῶν *ἀλάλων*, τῶν *σκιρτητῶν* καὶ πολλῶν ἄλλων. Ὡσαύτως ἡ ἀληθεία εἶνε συνηθέστατον φαινόμενον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ῥωσσικοῦ λαοῦ ἀπὸ τῶν παλαιῶν χρόνων ἕως σήμερον. Πάλαι μὲν οἱ ἐλεύθεροι καὶ ἄγριοι ἀπήρχοντο εἰς τοὺς δρυμοὺς καὶ εἰς τὰς ἐρήμους πεδιάδας, κατελάμβανον νέους τόπους ἵνα ἀποφύγωσι τὸν ζυγὸν τοῦ νεοπαγοῦς μοσχοβιτικοῦ βασιλείου, τὴν ἀμείλικτον αὐτοῦ δεσποτείαν καὶ τοὺς αὐστηροὺς αὐτοῦ νόμους· μετὰ ταῦτα δ' ἔφευγον τὴν δουλείαν καὶ τὴν τυραννίαν τῶν γεωμόρων· σήμερον δὲ φεύγουσι τοὺς φόρους, τὴν στρατείαν, τοὺς διωγμοὺς τῆς ἀστυνομίας καὶ τὴν ἔνδειαν. Ἡ ῥοπὴ αὕτη πρὸς τὴν ἀλητείαν εἶνε, ὡς φαίνεται, ἀρχαιοτάτη καὶ πατροπαράδοτος παρὰ τοῖς Ῥώσσοις, οἵτινες εἰς αὐτὴν μόνον καταφεύγουσιν ὅπως ἀπαλλαγῶσι τῶν δεινῶν καὶ τῶν κακώσεων.

Δὲν εἶνε λοιπὸν παράδοξον, ὅτι μία τῶν μᾶλιστα διαδεδομένων αἱρέσεων εἶνε ἡ τῶν φυγάδων, ὀνομασθεῖσα οὕτω, διότι πάντες οἱ ζηλωταὶ αὐτῆς *φεύγουσι* τὰ ὑπὸ τῆς πολιτείας, τῆς κοινωνίας καὶ τῆς οἰκογενείας ὑπαγορευόμενα καθήκοντα. Ἡ αἵρεσις αὕτη εἶνε τοσούτῳ μᾶλλον ἀξία λόγου καὶ σπουδῆς, ὅσῳ μᾶλλον περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῇ τὰ κύρια γνωρίσματα τῶν πλείστων ἄλλων αἱρέσεων καὶ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πρότυπον παράδειγμα ὅλων.

Οἱ σύσκιοι δρυμοὶ καὶ αἱ ἀχανεῖς πεδιάδες τῆς Ῥωσσίας παρέχουσι πολλὴν εὐκολίαν εἰς τὴν ἀλητείαν. Ὁ ἄθυμος ὁ ὑπὸ βαρείας ἐργασίας καταπεπονημένος, ὁ ὑπὸ τῶν ἐπαχθῶν φόρων βεβαρημένος, ὁ ὑπὸ οἰκιακῶν ταραχῶν καὶ ἀηδιῶν βαρυθυμῶν καὶ ὁ ὑπὸ πλείστων ἠθικῶν ζητημάτων κατατρυχόμενος ἐγκαταλείπει τέλος τὰ πάντα καὶ καταφεύγει εἰς δρυμόν, ἔνθα οὐδεὶς δύναται νὰ εὕρῃ αὐτόν. Ἐνταῦθα δὲ μόνος καὶ ἔρημος νομίζει, ὅτι ἀπέσεισε τὴν δουλείαν, παραδίδει ἑαυτὸν εἰς τὴν θεωρίαν καὶ εἰς τὴν σκέψιν, ζητεῖ νὰ λύσῃ τὰ περὶ ζωῆς καὶ θανάτου προβλήματα, περιπλανᾶται ἀσκόπως, εὑρίσκει ἄλλους δυστυχεῖς φεύγοντας ὡσαύτως τὴν κοινωνίαν, εἰς οὓς μεταδίδει τὰς ἰδέας αὐτοῦ καὶ τὰ διανοήματα. Οὕτω κατὰ μικρὸν γεννῶνται συστήματα ἀλητῶν, ἀνεστίων, ἀέργων, ἀοίκων, οἵτινες φεύγουσι πάντα τὰ κοινωνικὰ καθήκοντα. Ἡ ἀχανὴς αὐτοκρατορία τῆς Ῥωσσίας εἶνε ἡ κατοικία αὐτῶν ἀπὸ τῶν προσβορείων ἀβάτων δρυμῶν καὶ ἑλωδῶν πεδιάδων μέχρι τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἐρήμων στεππῶν καὶ τῶν μεσημβρινῶν καυματωδῶν πεδιάδων.

Ἐνιαχοῦ ὑπάρχουσι συστήματα τοιούτων ἀλητῶν ἐχόντων μόνιμον οἴκησιν, οἵτινες δύνανται νὰ παρέχωσιν ἄσυλον εἰς τοὺς ὁδοιποροῦντας ἑταίρους, νὰ σώζωσιν αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἀστυνομικοῦ διωγμοῦ καὶ νὰ μεταφέρωσιν αὐτοὺς ἐνθένδε ἐκεῖσε. Ἕνεκα δὲ τούτου τὰ οἰκήματα τῶν αἱρετιστῶν εἶνε κατ' ἰδιάζουσάν τινα ἀρχιτεκτονικὴν κατεσκευασμένα, οἷον σύγκεινται ἐξ ἀναριθμήτων θυρῶν καὶ πλείστων δωματίων ἐχόντων ὑπόγειον δίοδον πρὸς ἄλληλα, πρὸς τὴν πεδιάδα καὶ πρὸς τὸν δρυμόν. Οἰκία τις, λόγου χάριν, ἦτο οἱονεὶ λαβύρινθος δωματίων καὶ συρίγγων ἢ ὑπογείων διόδων· ἐπί τινος τῶν τοίχων αὐτῆς ὑπῆρχε θήκη τις περιέχουσα σκεύη τραπέζης· ἡ ἀστυνομία ἀφαιρέσασά ποτε σανίδα ἐξ αὐτῆς εἶδεν ὀπὴν ἄγουσαν εἰς εὐρύχωρον ὑπόγειον δωμάτιον, ὅπερ διὰ μακρᾶς τινος σύριγγος εἶχε δίοδον πρὸς τὸν δρυμόν.

Ἡ αἵρεσις τῶν φυγάδων ἔλαβεν, ὡς φαίνεται, ἀρχὴν ἐν τέλει τοῦ προηγουμένου αἰῶνος· μάλις ὅμως ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν εἶναι γνωστή. Αὕτη δέχεται ἐν ἑαυτῇ ἀδιακρίτως πάντα, οἷον χωρικούς, στρατιώτας, καταδίκους, ληστὰς καὶ ἄλλους τοιούτους. Οἱ πρῶτον μυούμενοι ὀφείλουσι νὰ ἐξαφανίζωσι τὰ διαβατήρια αὐτῶν ἢ τὰ ἔγγραφα τὰ μαρτυροῦντα τὸ ἐπιτήδευμα αὐτῶν, ὡς ἔργα σατανικά· ὡσαύτως δὲ λαμβάνουσι νέον βάπτισμα, οὗτινος ἡ τελετὴ γίνεται ὧδε· ἐπὶ ποταμοῦ τινος τίθενται ἐν εἴδει τετραγώνου σανίδες, ἐφ' ὧν ὁ νεόφυτος καταγεγυμνωμένος ἵσταται μεταξὺ τῶν δύο αὐτοῦ ἀναδόχων ἔχων τὸ πρόσωπον πρὸς ἀνατολάς· μετὰ ταῦτα ὁ ἀρχηγὸς ἀναγινώσκει προσευχάς, ἐν αἷς καταρᾶται τὸν Σατανᾶν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ κοσμικὴν ἐξουσιαν, σχίζει τὸ διαβατήριον τοῦ νεοφύτου ὡς σύμβολον τῆς ῥήξεως πρὸς «τὴν ἐξουσίαν τοῦ κόσμου τούτου» καὶ βαπτίζει αὐτὸν εἰς τὸ ὕδωρ. Μετὰ δὲ τὴν τελετὴν ταύτην ὁ νεόφυτος λαμβάνει νέον ὄνομα, ἐνδύεται μακρὸν λευκὸν ἱμάτιον, ὑποβάλλεται εἰς μακρὰν νηστείαν καὶ ὀμνύει νὰ μὴ ὑπακούσῃ μήτε εἰς τὴν θρησκευτικὴν μήτε εἰς τὴν κοσμικὴν ἐξουσίαν, διότι ἀμφότεραι εἶνε ἔργα τοῦ Σατανᾶ, νὰ νομίζῃ δὲ πάντας τοὺς ἐν τῇ κοινωνίᾳ θεράποντας τοῦ Σατανᾶ, νὰ μὴ λάβῃ ποτὲ διαβατήριον, νὰ μὴ τελῇ φόρους μηδὲ κοινωνικήν τινα λειτουργίαν, νὰ μὴ ἔχῃ μόνιμον οἴκησιν καὶ νὰ ζῇ ἀπὸ ἀληθείας καὶ ἐπαιτείας.

Τὰ κύρια δόγματα τῆς αἱρέσεως ταύτης, ἅτινα πᾶς νέος μύστης ἢ *ἀδελφὸς* ὀφείλει νὰ γι-

νώσκῃ, εἶνε τὰ ἑξῆς. Ὁ Ἀντίχριστος προΐσταται τοῦ νῦν συστήματος τῆς πολιτείας, τῆς κοινωνίας καὶ τῆς ἐκκλησίας· οἱ αὐτοκράτορες, οἱ κυβερνῆται καὶ οἱ διοικηταὶ εἶνε ὑπηρέται τοῦ Ἀντιχρίστου. Ἡ θρησκευτικὴ λειτουργία, τὰ μυστήρια, αἱ θρησκευτικαὶ τελεταὶ εὐτελίζουσι τὴν ἀληθινὴν πίστιν. Αἱ προσευχαὶ πρέπει νὰ λέγωνται ἐν ἀπορρήτῳ, ἄνευ τυπικῆς τινος τελετῆς. Ὁ γάμος εἶνε θανάσιμον ἁμάρτημα· πρέπει νὰ συνοικῇ τις μετὰ γυναικὸς ἄνευ γάμου, διότι οἱ νόμοι δὲν ἐγράφησαν διὰ τοὺς δικαίους. Κατὰ ταῦτα οἱ αἱρετισταὶ οὗτοι ἀρνοῦνται τὴν οἰκογένειαν, εὐθὺς δὲ ὡς προσέλθωσιν εἰς τὴν αἵρεσιν αὐτῶν δύο σύζυγοι, ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ ἀποξενοῦνται ἀλλήλων καὶ ἀποχωρίζονται. Οἱ *φυγάδες* περιπλανῶνται διηνεκῶς ἄνευ ὀνόματος καὶ διέρχονται τὸν βίον αὐτῶν ἐν τοῖς δρυμοῖς, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν ταῖς εἱρκταῖς, ὅταν περιπίπτωσιν εἰς τὰς χεῖρας τῆς ἀστυνομίας. Ζῶντες ἔξω τῆς κοινωνίας καὶ τῶν νόμων, τάσσοντες δ' ἑαυτοὺς ὑπεράνω πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ νομίζουσιν ἑαυτοὺς «ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ, στρατιώτας τοῦ Χριστοῦ» καὶ πιστεύουσιν, ὅτι δὲν ὑπόκεινται εἰς τοὺς κανόνας τῆς ἀνθρωπίνης ἠθικῆς. Διὰ τοῦτο τὰ ἐγκλήματα, αἱ κλοπαί, οἱ φόνοι καὶ τὰ τοιαῦτα δὲν εἶνε σπάνια παρ' αὐτοῖς. Οἱ φυγάδες διαφέρουσι τῶν πλείστων ἄλλων αἱρετιστῶν Ῥώσσων κατὰ τὴν ἀκολασίαν. Αἱ πλεῖσται μαρτυρίαι αὐτῶν τούτων ἐν τοῖς δικαστηρίοις, ἐμφαίνουσιν, ὅτι πάντες μὲν οἱ αἱρετισταί, ἰδίᾳ δὲ αἱ νεάνιδες εἰσὶν ἀκολαστόταται. Οἱ φυγάδες περιπλανῶνται ἁπανταχοῦ μετὰ τῶν γυναικῶν, μεθ' ὧν συζῶσιν. Ἐπειδὴ δ' ἐν τῷ νομαδικῷ τούτῳ βίῳ τὰ τέκνα εἶνε ἄχθος ἐγκαταλείπονται ταῦτα πολλάκις ἢ ἀποκτείνονται· δι' ὃ αἱ ἐκτρώσεις παρ' αὐτοῖς εἶνε συχναί.

Ἡ ἰδέα τοῦ Ἀντιχρίστου ἀπελευθερωθέντος ἐκ τοῦ ᾅδου τῷ χιλιοστῷ ἔτει μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ εἶνε κατ' αὐτοὺς ἐνσεσαρκωμένη ἐν τῷ σώματι τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Ῥωσσίας, οἵτινες ἔχουσιν ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης τὴν ἐξουσίαν. Πᾶσα κυβέρνησις εἶνε ἡ προσωποποίησις τοῦ Ἀντιχρίστου. Οἱ πράκτορες τῶν νόμων εἶνε οἱ θεράποντες αὐτοῦ, ὁ δὲ ὑπακούων εἰς τοὺς νόμους εἶνε αἱρετικός. Νομίζουσι τὴν ἀπογραφὴν καὶ τὰ διαβατήρια οἰονεὶ παγίδα ἱσταμένην κατ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Ἀντιχρίστου ἵνα συλλαμβάνῃ τὸ πλῆθος εἰς τὰ δίκτυα καὶ ὑπάγῃ αὐτὸ εἰς δουλείαν. Οἱ αἱρετισταὶ οὗτοι φέρουσι παράδοξόν τινα εἰκόνα, ἐν ᾗ ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας εἰκονίζεται ἐν σχήματι Ἀντιχρίστου φέρων τὸ στέμμα καὶ τὴν ἀλουργίδα, τοῦ Σατανᾶ προσαγοντος αὐτῷ φῶς καὶ λέγοντος «Ἔσο ὁ ἐκτελεστὴς τῆς θελήσεώς μου·» παρὰ δὲ τῷ αὐτοκράτορι εἰκονίζεται ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν σχήματι διεφθαρμένης γυναικός.

Ταῦτα εἶνε τὰ κύρια γνωρίσματα τῆς σπουδαιοτάτης τῶν μυστηριακῶν αἱρέσεων· αὕτη εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, ῥεῖθρον, ἔνθα συρρέουσι πάντα τὰ ἀσταθῆ στοιχεῖα τοῦ λαοῦ, πάντες οἱ ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς δυσηρεστημένοι, πάντες τέλος οἱ ἀδυνατοῦντες νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὸ νῦν κρατοῦν πολιτικὸν καὶ θρησκευτικὸν σύστημα. Σημειωτέον δέ, ὅτι ἡ αἵρεσις αὕτη αὐξάνεται καὶ προκόπτει ἐπὶ τῶν ταραχωδῶν χρόνων, μειοῦται δὲ ὅταν ἡ χώρα ἄγῃ ἡσυχίαν. Οὕτως ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ αἰῶνος τούτου ἐπὶ τῆς ἐπιδρομῆς τοῦ Ναπολέοντος, ὅτε οἱ Ῥῶσσοι ἐκινδύνευον καὶ ἠγωνίζοντο ματαίως νὰ διαρρήξωσι τὰ δεσμὰ τῆς δουλείας, ἡ αἵρεσις τῶν *φυγάδων* διεδόθη ταχέως προκόψασα ὕστερον κατὰ τὰ ἔτη 1840 καὶ 1850, ὀλίγῳ πρὸ τῶν κοινωνικῶν μεταρρυθμίσεων καὶ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν δούλων. Λαμβάνει δὲ αὕτη καὶ σήμερον ἔτι ἐπίδοσιν, ἂν καὶ ἀπέβαλέ πως τὸν μυστηριακὸν χαρακτῆρα καὶ ἐγκατέλιπε κατὰ μικρὸν τὴν στυγερὰν ἰδέαν τοῦ Ἀντιχρίστου.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Ο ΟΘΕΛΛΟΣ ΤΟΥ ΡΟΣΣΙΝΗ

(Ἐκ τῶν τοῦ Ἀλεξ. Δουμᾶ πατρός.)

Α'

Ὁ Ῥοσσίνης ἀφίκετο εἰς Νεάπολιν, προηγηθείσης τῆς μεγάλης φήμης του. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον συνήντησε κατερχόμενος τοῦ ὀχήματος ἦτο ὁ κ. Βαρβάγιας, ὁ διευθυντὴς τοῦ θεάτρου τοῦ Ἁγίου Καρόλου. Οὗτος ὑπεδέχθη τὸν Ῥοσσίνην μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας, καὶ χωρὶς νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν καιρὸν νὰ προχωρήσῃ βῆμα ἢ νὰ προφέρῃ λέξιν:

— Ἔχω τρεῖς προτάσεις νὰ σοῦ κάμω, εἶπε, καὶ ἐλπίζω νὰ μή μου ἀρνηθῇς καμμίαν.

— Λέγε, ἀπεκρίθη ὁ Ῥοσσίνης μὲ τὸ οἰκεῖον αὐτῷ πονηρὸν μειδίαμα.

— Σοῦ προσφέρω τὸ μέγαρόν μου διὰ σὲ καὶ τὴν ἀκολουθίαν σου.

— Δέχομαι.

— Σοῦ προσφέρω τὴν τράπεζάν μου διὰ σὲ καὶ τοὺς φίλους σου.

— Δέχομαι.

— Σοῦ προτείνω νὰ γράψῃς ἓν μελόδραμα δι' ἐμὲ καὶ τὸ θέατρόν μου.

— Δὲν δέχομαι.

— Πῶς! ἀρνεῖσαι νὰ ἐργασθῇς δι' ἐμέ;

— Οὔτε διὰ σέ, οὔτε δι' ἄλλον. Δὲν θὰ γράψω πλέον μουσικήν.

— Εἶσαι τρελλός, φίλε μου.

— Τὸ ἀπεφάσισα.

— Καὶτί ἦλθες λοιπὸν νὰ κάμῃς εἰς τὴν Νεάπολιν;

— Ἦλθα νὰ φάγω μακαρόνια καὶ παγωτά. Τὰ ἀγαπῶ πολύ.

— Θὰ παραγγείλω παγωτὰ εἰς τὸν ζαχαροπλάστην μου, ὅστις εἶναι ὁ πρῶτος τῆς Νεαπόλεως, ἐγὼ δὲ ὁ ἴδιος θὰ σοῦ μαγειρεύσω μακαρόνια καὶ θὰ γλύψῃς καὶ τὰ δάκτυλά σου.

— Διάβολε! αὐτὸ εἶναι σοβαρόν.

— Ἀλλὰ θὰ μοῦ δώσῃς εἰς ἀντάλλαγμα ἓν μελόδραμα;

— Θὰ ἰδωμεν.

— Σοῦ δίδω καιρὸν ἕνα μῆνα, δύο μῆνας, ἓξ μῆνας, ὅσον καιρὸν θέλεις.

— Καλά. Μετὰ ἓξ μῆνας.

— Σύμφωνοι.

Β'

Ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἑσπέρας τὸ μέγαρον τοῦ Βαρβάγια διετέθη ὑπὲρ τοῦ Ῥοσσίνη. Ὁ κτήτωρ ἐξηφανίσθη ἐντελῶς, καὶ ὁ ἔνδοξος μουσικοδιδάσκαλος ἦτο ἐντελῶς κύριος ὡς ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ. Πάντας τοὺς φίλους ἢ τοὺς γνωρίμους ἁπλῶς τοὺς ὁποίους συνήντα καθ' ὁδόν, τοὺς ἐκάλει εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ Βαρβάγια, καὶ τοὺς εἱστία μετ' ἐξαιρέτου χάριτος. Ἐνίοτε παρεπονεῖτο ὅτι δὲν εὕρισκεν ἀρκετοὺς φίλους ἵνα τοὺς καλῇ εἰς τὰ δεῖπνα τοῦ ξενίζοντος αὐτόν, διότι μόλις κατώρθου νὰ ἔχῃ συνδείπνους δώδεκα ἢ δέκα πέντε, κατὰ τὰς ἀτυχεῖς ἡμέρας.

Ὁ Βαρβάγιας, ἐμμένων εἰς τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἀνέλαβεν, ἐφεύρισκε καθ' ἑκάστην νέα ὄψα, ἐκένωνε τὰς παλαιοτέρας φιάλας τῆς οἰναποθήκης του, καὶ ἐδεξιοῦτο πάντας τοὺς ἀγνώστους τοὺς ὁποίους ὁ Ῥοσσίνης εὐηρεστεῖτο νὰ καλῇ, ὡς ἂν ἦσαν οἱ ἄριστοι πατρικοί του φίλοι. Μόνον περὶ τὸ τέλος τοῦ δείπνου, ἀφελῶς, μετὰ λεπτότητος καὶ μὲ τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χείλη, ἔριπτε κατὰ τὰ ἐπιδόρπια καμμίαν λέξιν περὶ τοῦ μελοδράματος καὶ περὶ τῆς προσδοκωμένης λαμπρᾶς ἐπιτυχίας του.

Ἀλλὰ παρὰ τὰς ῥητορικὰς προφυλάξεις τοῦ ἀξιοτίμου διευθυντοῦ ἐν τῇ ὑπομνήσει πρὸς τὸν ξένον αὐτοῦ τῆς ὀφειλῆς του, αἱ ὀλίγαι αὗται λέξεις παρῆγον ἐπὶ τοῦ μουσικοδιδασκάλου τὴν αὐτὴν ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν καὶ αἱ τρεῖς τρομεραὶ λέξεις τοῦ δείπνου τοῦ Βαλθάσαρ. Ἐντεῦθεν ὁ Βαρβάγιας, οὗτινος ἡ παρουσία ἦτο ἀνεκτὴ ἕως τότε, παρεκλήθη εὐγενῶς ὑπὸ τοῦ Ῥοσσίνη νὰ μὴ ἐμφανίζηται κατὰ τὰ ἐπιδόρπια.

Γ'

Ἐντούτοις οἱ μῆνες παρήρχοντο, τὸ κείμενον τοῦ μελοδράματος (libretto) εἶχε τελειώσει πρὸ πολλοῦ, ἀλλ' οὐδὲν σημεῖον ἤλεγχεν ὅτι ὁ Ῥοσσίνης ἀπεφάσισε νὰ ἐργασθῇ. Τὰ δεῖπνα διεδέχοντο αἱ ἐκδρομαὶ εἰς τὰς ἐξοχάς. Ἡ θήρα, ἡ ἁλιεία, ἡ ἱππασία διεδέχοντο τοὺς περιπάτους, καὶ τούτους ἡ ἀνάπαυσις τοῦ εὐγενοῦς διδασκάλου. Ἀλλ' οὐδὲ λόγος περὶ μελοποιΐας. Ὁ Βαρβάγιας ἠσθάνετο εἰκοσάκις τῆς ἡμέρας ἐξάψεις μανίας, νευρικὰς ταραχάς, ἐπιθυμίας ἀκατασχέτους νὰ ἔλθῃ εἰς ῥῆξιν. Ἀλλὰ συνεκρατεῖτο, διότι ὑπὲρ πάντα ἄλλον εἶχε πίστιν εἰς τὴν ἀπαράμιλλον μεγαλοφυΐαν τοῦ Ῥοσσίνη.

Ὁ Βαρβάγιας ἐτήρησε σιγὴν ἐπὶ πέντε μῆνας μετὰ παραδειγματικῆς ἐγκαρτερήσεως. Ἀλλά, τὴν πρωΐαν τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ ἕκτου μηνός, βλέπων ὅτι δὲν ὑπελείπετο καιρός, ἔσυρε τὸν Ῥοσσίνην κατὰ μέρος καὶ εἶπεν αὐτῷ·

— Ἠξεύρεις, ἀγαπητέ, ὅτι μόλις σοῦ μένουν εἴκοσι ἐννέα ἡμέραι μέχρι τῆς ὡρισμένης προθεσμίας;

— Ποίας προθεσμίας; εἶπεν ὁ Ῥοσσίνης ἐκπλήκτος, ὡς ἄνθρωπος εἰς ὃν ἀποτείνομεν ἐρώτησιν ἀκατανόητον, ἐκλαβόντες αὐτὸν ἀντὶ ἄλλου.

— Τῆς 30 μαΐου.

— Τῆς 30 μαΐου;

Ὁ αὐτὸς μορφασμός.

— Δὲν μοῦ ὑπεσχέθης ἓν νέον μελόδραμα ὅπως ἀναβιβασθῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

— Ἄ! ὑπεσχέθην;

— Τί, κάμνεις τὸν ἐκπεπληγμένον! ἀνέκραξεν ὁ διευθυντής, οὗτινος ἐξηντλήθη ἡ ὑπομονή. Ἀνέμενα ἕως σήμερον ἐλπίζων εἰς τὴν μεγαλοφυΐαν σου καὶ εἰς τὴν ἔκτακτον εὐκολίαν, ἣν ὁ Θεός σοῦ ἐχάρισεν. Ἤδη, μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ περιμείνω περισσότερον. Θέλω τὸ μελόδραμά μου.

— Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ διορθώσωμεν κανὲν παλαιὸν μελόδραμα καὶ νὰ μεταβάλωμεν τὸν τίτλον;

— Τί λέγεις; Καὶ οἱ ἀοιδοί τοὺς ὁποίους ἐμίσθωσα εἰδικῶς διὰ νέον μελόδραμα!

— Νὰ τοὺς ἐπιβάλῃς πρόστιμον.

— Καὶ τὸ κοινόν;

— Νὰ κλείσῃς τὸ θέατρον.

— Καὶ ὁ βασιλεύς;

— Νὰ παραιτηθῇς.

— Ὅλα αὐτὰ εἶναι ὀρθὰ μέχρι τινός. Ἀλλά, ἂν οἱ ἀοιδοί, τὸ κοινὸν καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς δὲν δύνανται νὰ μὲ βιάσωσι νὰ τηρήσω τὴν ὑπόσχεσίν μου, ἔδωσα τὸν λόγον μου, Κύριε, καὶ ὁ Δομένικος Βαρβάγιας οὐδέποτε ἕως τώρα ἠθέτησε τὸν λόγον τῆς τιμῆς του.

— Τότε, διαφέρει.

— Λοιπόν, μοῦ ὑπόσχεσαι ὅτι θὰ ἀρχίσῃς αὔριον;

— Αὔριον εἶναι ἀδύνατον, διότι θὰ ὑπάγω νὰ ἁλιεύσω εἰς τὸ Φουζάρο.

— Καλά, εἶπεν ὁ Βαρβάγιας, ἂς μὴ κάμωμεν πλέον λόγον περὶ τούτου. Θὰ σκεφθῶ τί πρέπει νὰ κάμω.

Καὶ ἀπεμακρύνθη.

Δ'

Τὴν ἑσπέραν ὁ Ῥοσσίνης ἐδείπνησε μὲ πολλὴν ὄρεξιν λησμονήσας τὴν πρωϊνὴν φιλονεικίαν. Ἀποσυρόμενος δὲ εἰς τὰ δώματά του, εἶπεν εἰς τὸν ὑπηρέτην νὰ τὸν ἐξυπνήσῃ πολὺ πρωΐ ὅπως ὑπάγῃ εἰς Φουζάρο. Μετὰ ταῦτα ἐκοιμήθη τὸν ὕπνον τοῦ δικαίου.

Τὴν ἐπαύριον, οἱ πεντακόσιοι κώδωνες τῆς εὐτυχοῦς ταύτης πόλεως ἐσήμαινον τὴν μεσημβρίαν, ὁ δὲ ὑπηρέτης τοῦ Ῥοσσίνη δὲν εἶχεν ἐξυπνήσει τὸν κύριόν του. Ὁ Ῥοσσίνης ἐξυπνήσας αἰφνιδίως ἀνεκάθησεν ἐπὶ τῆς κλίνης του, ἔτριψε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἔσυρε τὸ σχοινίον τοῦ κώδωνος. Ἀλλὰ τὸ σχοινίον ἔμεινεν εἰς τὴν χεῖρά του.

Ἠγέρθη καὶ ἀνοίξας τὸ πρὸς τὴν αὐλὴν παράθυρον ἐκάλεσε τὸν ὑπηρέτην· ἀλλὰ τὸ μέγαρον ἦτο σιωπηλὸν ὡς σεράγιον.

Ἔσεισε τὴν θύραν τοῦ δωματίου του· ἡ θύρα ἔμεινεν ἀδιάσειστος, διότι ἦτο κλειστὴ ἔξωθεν.

Τότε ὁ Ῥοσσίνης, ἐπανελθὼν εἰς τὸ παράθυρον τῆς αὐλῆς, ἤρχισε νὰ κραυγάζῃ ζητῶν βοήθειαν, κατὰ τῆς προδοσίας, κατὰ τῆς ἐνέδρας! Ἀλλὰ δὲν ἔσχε κἂν τὴν παρηγορίαν νὰ ἀπαντήσῃ ἡ ἠχὼ εἰς τὰ παράπονά του, διότι τὸ μέγαρον Βαρθόλια εἶναι τὸ μάλιστα ἄφοφον τοῦ κόσμου.

Ἓν μόνον μέσον ἀπέμενεν εἰς αὐτόν· νὰ πηδήσῃ ἐκ τοῦ τετάρτου ὀρόφου. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν πρὸς τιμὴν τοῦ Ῥοσσίνη, ὅτι ἡ ἰδέα αὕτη δὲν ἐπῆλθεν εἰς αὐτόν.

Μετὰ μίαν ὥραν, ἐπεφάνη ὁ νυκτικὸς σκοῦφος τοῦ Βαρθόλια εἰς τὸ παράθυρον τοῦ τρίτου ὀρόφου. Ὁ Ῥοσσίνης, ὅστις ἔμενεν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ἐσκέφθη νὰ ῥίψῃ κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Βαρθόλια κέραμον, ἀλλ' ἠρκέσθη νὰ τὸν φορτώσῃ μὲ βλασφημίας.

— Ἀγαπᾶτε τίποτε; ἠρώτησεν ὁ διευθυντὴς μὲ μειλίχιον φωνήν.

— Θέλω νὰ ἐξέλθω εἰς τὴν στιγμήν.

— Θὰ ἐξέλθητε ὅταν τὸ μελόδραμά σας τελειώσῃ.

— Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι παραβίασις τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας.

— Παραβίασις ἢ μή, δὲν ἠξεύρω· ἀλλὰ μοῦ χρειάζεται τὸ μελόδραμά μου.

— Θὰ παραπονεθῶ εἰς ὅλους τοὺς καλλιτέχνας καὶ θὰ ἴδωμεν.

— Θὰ τοῖς ἐπιβάλω πρόστιμον.

— Θὰ γνωρίσω τὴν πρᾶξίν σου εἰς τὸ κοινόν.

— Θὰ κλείσω τὸ θέατρον.

— Θὰ ὑπάγω μέχρι τοῦ βασιλέως.

— Θὰ παραιτηθῶ.

Ὁ Ῥοσσίνης ἐνόησεν ὅτι εἶχε συλληφθῆ εἰς τὴν ἰδίαν του παγίδα. Ἐπομένως ὡς ἀνὴρ οὐχὶ ἐκ τῶν κοινῶν ἀλλάξας τρόπους καὶ τόνον, ἠρώτησε διὰ φωνῆς ἡσύχου·

— Δέχομαι τὸν ἀστεϊσμόν χωρὶς νὰ ὀργισθῶ, ἀλλὰ δύναμαι νὰ μάθω πότε θὰ ἀφεθῶ ἐλεύθερος;

— Ὅταν θὰ μοῦ δοθῇ ἡ τελευταία σκηνὴ τοῦ μελοδράματος, ἀπήντησεν ὁ Βαρθόλια χαιρετῶν.

— Καλά. Στεῖλε ἀπόψε νὰ λάβῃς τὴν εἰσαγωγήν.

Ε'

Τὸ ἑσπέρας ἐπεδόθη εἰς τὸν Βαρθόλιαν τετράδιον μουσικοῦ χάρτου ἐφ' οὗ ἦτο γεγραμμένον μεγάλοις γράμμασιν: *Εἰσαγωγὴ εἰς τὸν Ὀθέλλον.*

Ἡ αἴθουσα τοῦ Βαρθόλια ἦτο πλήρης ὀνομαστῶν μουσικῶν ὅτε ἔλαβε τὴν πρώτην ἀποστολὴν τοῦ αἰχμαλώτου του. Ἀμέσως ἐμελετήθη ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου τὸ νέον ἀριστούργημα, καὶ πάντες συνεφώνησαν ὅτι ὁ Ῥοσσίνης δὲν ἦτο ἄνθρωπος, ἀλλ' ὅτι, ὡς ὁ Θεός, ἐδημιούργει ἀπόνως καὶ διὰ μόνης τῆς βουλήσεως. Ὁ Βαρθόλια, ὃν ἡ χαρὰ καθίστη σχεδὸν παράφρονα, ἥρπασε τὸ χειρόγραφον ἐκ τῶν χειρῶν τῶν θαυμαστῶν καὶ τὸ ἀπέστειλεν εἰς τοὺς ἀντιγραφεῖς. Τὴν ἐπαύριον ἔλαβε δεύτερον τετράδιον ἐφ' οὗ ἀνέγνωσε: *Πρώτη πρᾶξις τοῦ Ὀθέλλου.* Τὸ νέον τοῦτο τετράδιον ἀπεστάλη ὁμοίως εἰς τοὺς ἀντιγραφεῖς. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁλόκληρος ὁ Ὀθέλλος ἦτο ἕτοιμος.

Ὁ διευθυντὴς δὲν ἠδύνατο νὰ καταστείλῃ τὴν χαράν του. Ἐνηγκαλίσθη τὸν Ῥοσσίνην, τῷ ἐζήτησε συγγνώμην δι' ὅ τι ἔπραξε πρὸς αὐτόν, καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον του παριστάμενος εἰς τὰς μελέτας.

— Θὰ ἰδῶ ὁ ἴδιος τοὺς ἀοιδούς, ἀπήντησεν ὁ Ῥοσσίνης ἀδιαφόρως, καὶ θὰ τοὺς ἀκούσω, τοὺς δὲ κυρίους μουσικοὺς τῆς ὀρχήστρας θὰ λάβω τὴν τιμὴν νὰ τοὺς δεχθῶ παρ' ἐμοί.

— Λοιπόν, ἀγαπητέ μου, νὰ συνεννοηθῇς μετ' αὐτῶν. Ἡ παρουσία μου δὲν εἶναι ἀναγκαία, θὰ θαυμάσω δὲ τὸ ἀριστούργημά σου κατὰ τὴν γενικὴν προμελέτην. Σὲ παρακαλῶ καὶ πάλιν νὰ μὲ συγχωρήσῃς διὰ τὸν τρόπον μου.

— Οὔτε λέξιν περὶ τούτου πλέον διότι θὰ θυμώσω.

— Λοιπόν, σύμφωνοι, θὰ συναντηθῶμεν εἰς τὴν γενικὴν προμελέτην;

— Μάλιστα.

ϛ'

Τέλος ἔφθασεν ἡ ἡμέρα τῆς γενικῆς δοκιμασίας. Ἦτο ἡ παραμονὴ τῆς περιφήμου 30 μαΐου, ἥτις εἶχε στοιχίσει τόσας ἀγωνίας εἰς τὸν Βαρθόλιαν. Οἱ ἀοιδοὶ ἦσαν εἰς τὴν θέσιν των, οἱ μουσικοὶ εἰς τὴν ὀρχήστραν, ὁ δὲ Ῥοσσίνης ἐκάθησε πρὸ τοῦ κλειδοκυμβάλου.

Κυρίαι τινὲς καὶ κύριοι προνομιοῦχοι κατεῖχον τὰ ἐγγὺς τῆς σκηνῆς θεωρεῖα, ὁ δὲ Βαρθόλιας, φαιδρὸς καὶ θριαμβεύων, ἔτριβε τὰς χεῖρας καὶ ἐβημάτιζε συρίζων ἐν τῷ θεάτρῳ του.

Ἤμελψαν πρῶτον τὴν εἰσαγωγήν. Τὰ χειροκροτήματα διέσεισαν τοὺς θόλους τοῦ Ἁγίου Καρόλου. Ὁ Ῥοσσίνης ἠγέρθη καὶ ἐχαιρέτισεν.

— Εὖγε! ἀνέκραξεν ὁ Βαρθόλιας. Ἂς ἀκούσωμεν τώρα τὴν μονῳδίαν τοῦ ὀξυφώνου.

Ὁ Ῥοσσίνης ἐκάθησε πρὸ τοῦ κλειδοκυμβάλου, πάντες ἐσιώπησαν, ὁ πρῶτος βιολιστὴς ὕψωσε τὸ δοξάριον, καὶ ἐπανήρχισαν τὴν εἰσαγωγήν. Αἱ αὐταὶ χειροκροτήσεις, ζωηρότεραι ἀκόμη, εἰ δυνατόν, ἐπανελήφθησαν μετὰ τὸ τέλος τῆς εἰσαγωγῆς.

Ὁ Ῥοσσίνης ἠγέρθη καὶ ἐχαιρέτισε.

— Εὖγε! Εὖγε! ἐπανέλαβεν ὁ Βαρθόλιας. Ἂς ἀκούσωμεν καὶ τὴν μονῳδίαν τώρα.

Ἡ ὀρχήστρα ἐπανήρχισε τὴν εἰσαγωγήν.

— Ἄ! ἀνέκραξεν ὁ Βαρθόλιας, εἶναι θαυμασία βεβαίως, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ μείνωμεν ἐδῶ ἕως αὔριον. Ἐμπρός, τὴν μονῳδίαν.

Ἀλλὰ παρὰ τὴν ἐπιταγὴν τοῦ διευθυντοῦ, ἡ ὀρχήστρα ἐξηκολούθει τὴν εἰσαγωγήν. Ὁ Βαρθόλιας ὥρμησε κατὰ τοῦ πρώτου βιολιστοῦ, καὶ ἁρπάσας αὐτὸν ἀπὸ τὸν λαιμόν, τῷ ἐφώναξεν εἰς τὸ οὖς·

— Μὰ τί διάβολον ἔπαθες νὰ παίζῃς μίαν ὥραν τὰ ἴδια;

— Παίζομεν ὅ,τι μᾶς ἔδωσαν, ἀπεκρίθη οὗτος ψυχρῶς.

— Ἀλλὰ στρέψε λοιπὸν τὸ φύλλον, ἀνόητε!

— Εἰς μάτην τὸ στρέφω, τὸ τετράδιον δὲν ἔχει τίποτε ἄλλο ἐκτὸς τῆς εἰσαγωγῆς.

— Πῶς! μόνον τὴν εἰσαγωγὴν περιέχει! ἀνεφώνησεν ὁ διευθυντὴς ὠχριῶν. Αὐτὸ εἶναι ἀπάτη.

Ὁ Ῥοσσίνης ἠγέρθη καὶ ἐχαιρέτισε.

Ἀλλ' ὁ Βαρθόλιας ἔπεσεν ἐπὶ ἕδρας ἀκίνητος. Ἡ ὑψίφωνος, ὁ ὀξύφωνος, πάντες τὸν περιεκύκλωσαν. Ἐπὶ μικρὸν ἐπίστευσαν ὅτι εἶχε προσβληθῇ ὑπὸ κεραυνοβόλου ἀποπληξίας.

Ὁ Ῥοσσίνης λυπούμενος διὰ τὸν ἀστεϊσμόν του, ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸν μετὰ εἰλικρινοῦς ἀνησυχίας.

Ἀλλ' ὡς τὸν εἶδεν, ὁ Βαρθόλιας ἀνεπήδησεν ὡς λέων καὶ ἤρχισε νὰ κραυγάζῃ·

— Ἔξω ἀπ' ἐδῶ, προδότα, ἢ θὰ κάμω καμμίαν τρέλλαν!

— Ἡσύχασε, ἡσύχασε, εἶπεν ὁ Ῥοσσίνης μειδιῶν, ἂς ἴδωμεν, δὲν ὑπάρχει θεραπεία;

— Τί θεραπεία, δήμιε; αὔριον εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς πρώτης παραστάσεως.

— Ἂν ἡ ὑψίφωνος ἠσθένει; ἐψιθύρισεν ὁ Ῥοσσίνης εἰς τὸ οὖς τοῦ Βαρθόλια.

— Ἀδύνατον, ἀπήντησεν οὗτος ἐπίσης ταπεινῇ τῇ φωνῇ, δὲν θὰ θελήσῃ νὰ ἐπισύρῃ καθ' ἑαυτῆς τὴν ὀργὴν καὶ τὰ λεμόνια τοῦ κοινοῦ.

— Ἂν τὴν παρακαλέσῃς ὀλίγον;

— Εἶναι ἀνωφελές. Δὲν γνωρίζεις τὴν Κολμπράν.

— Ἐνόμιζα ὅτι εὑρίσκεσο εἰς φιλικωτέρας σχέσεις μετ' αὐτῆς.

— Τόσῳ τὸ χειρότερον.

— Μοῦ ἐπιτρέπεις νὰ δοκιμάσω ἐγώ;

— Κάμε ὅ,τι θέλεις· ἀλλὰ σὲ λέγω ὅτι θὰ χάσῃς τὸν καιρόν σου.

— Ἴσως.

Τὴν ἐπαύριον ἀνηγγέλλετο εἰς τὸ κοινὸν τῆς Νεαπόλεως ὅτι ἡ πρώτη παράστασις τοῦ Ὀθέλλου ἀνεβλήθη ἐπὶ τῇ αἰφνιδίᾳ ἀδιαθεσίᾳ τῆς πρώτης ὑψιφώνου.

Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἀνεβιβάσθη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὁ Ὀθέλλος.

Ὅλος ὁ κόσμος γνωρίζει τὸ μελόδραμα τοῦτο ὥστε οὐδὲν ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν. Ὀκτὼ ἡμέραι ἤρκεσαν εἰς τὸν Ῥοσσίνην ἵνα ἐπισκιάσῃ τὸ ἀριστούργημα τοῦ Σαίκσπηρ.

Μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς αὐλαίας, ὁ Βαρθόλιας, ἀνεζήτει πανταχοῦ τὸν Ῥοσσίνην ἵνα τὸν ἐναγκαλισθῇ, ἀλλ' οὗτος, ὑπείκων πάντως εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν εἰς τοὺς θριαμβεύοντας μετριοφροσύνην, εἶχεν ἀποφύγει τὰς ἐπευφημίας τοῦ πλήθους.

Ζ'

Τὴν ἐπαύριον, ὁ Δομένικος Βαρθόλιας ἐκάλεσε τὸν ὑποβολέα του, ὅστις κατεῖχε παρ' αὐτῷ καὶ θέσιν θαλαμηπόλου, ἵνα τὸν ἐνδύσῃ, διότι ἔσπευδε νὰ ἐκφράσῃ πρὸς τὸν ξένον του τὰ συγχαρητήριά του.

Ὁ ὑποβολεὺς εἰσῆλθε.

— Πήγαινε νὰ παρακαλέσῃς τὸν Ῥοσσίνην νὰ καταβῇ, τῷ εἶπεν ὁ Βαρθόλιας.

— Ὁ Ῥοσσίνης ἀνεχώρησεν, ἀπεκρίθη ὁ ὑποβολεύς.

— Πῶς, ἀνεχώρησε;

— Ἀνεχώρησε τὸ πρωΐ εἰς τὴν Βονωνίαν.

— Ἀνεχώρησε χωρὶς νὰ μοῦ εἰπῇ τίποτε;

— Σᾶς ἀφῆκε, κύριε, τοὺς χαιρετισμούς του.

— Τότε, πήγαινε νὰ παρακαλέσῃς τὴν Κολμπρὰν νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ τὴν ἐπισκεφθῶ.

— Τὴν Κολμπράν;

— Ναί, τὴν Κολμπράν· εἶσαι κωφὸς σήμερον;

— Νὰ μὲ συγχωρῆτε, ἀλλ' ἡ Κολμπρὰν ἀνεχώρησε.

— Ἀδύνατον!

— Ἀνεχώρησαν εἰς τὴν αὐτὴν ἅμαξαν.

— Τὴν ἀθλίαν!... μὲ ἄφησε διὰ νὰ γείνῃ ἐρωμένη τοῦ Ῥοσσίνη.

— Συγγνώμην, κύριε, τὴν ἐστεφανώθη.

— Ἐξεδικήθην! εἶπεν ὁ Βαρθόλιας.

Ἀρ. Β.

Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Ἐν ἔτει 1836 28 Αὐγούστου ἐδημοσιεύετο ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως διάταγμα περὶ ἐγκρίσεως συστάσεως Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας, ὑπογεγραμμένον ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως Ὀθωνος, ἀπόντος τότε εἰς τὴν Εὐρώπην, ὑπὸ τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συγκειμένου ἐκ τῶν Ἀρμανσπέργ, Ἰ. Ῥίζου, Σμάλτς, Δρ. Μανσόλα, Ἀ. Γ. Κριεζῆ καὶ Γ. Λασσάνη, δι' οὗ ἐνεκρίνετο ἡ συσταθεῖσα τότε Φιλεκπαιδευτικὴ Ἑταιρία πρὸς πρόοδον τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ, προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ Γ. Κουντουριώτου. Συνεδημοσιεύετο δὲ μετὰ τοῦ διατάγματος καὶ ὁ διοργανισμὸς τῆς εἰρημένης ἑταιρίας συγκείμενος ἐκ 36 ἄρθρων, ἔχων χρονολογίαν 26 Ἰουλίου 1836.

Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ εἰρημένου διατάγματος μέχρι τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, καὶ δὴ ὡρισμένως μέχρι τῆς 28 Αὐγούστου, συμπληροῦται πλήρης ἡ πεντηκονταετηρὶς τοῦ φιλεκπαιδευτικοῦ αὐτοῦ καθιδρύματος, ὅπερ διαρκῶς καθ' ὅλον τὸ μακρὸν αὐτὸ διάστημα λειτουργοῦν ὑπῆρξεν ἀνεκτιμήτων ὠφελειῶν πρόξενον εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ γυναικείου φύλου, οὐ μόνον τῆς ἐλευθέρας, ἀλλὰ καὶ τῆς δούλης Ἑλλάδος, καὶ τῶν εἰς διάφορα κράτη ὁμογενῶν.

Ἡ ἱστορία τῆς ἑταιρίας ταύτης ἀπὸ τῆς πρώτης ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἐν εὐτελεῖ οἰκήματι, εἰς ὃ προσεκάλεσεν εἰς διδασκαλίαν κοράσια, μέχρι σήμερον, ὅτε λειτουργεῖ ἐν μεγαλοπρεπεῖ μεγάρῳ, ὅπερ ἤγειρεν ἡ φιλογένεια τοῦ ἀοιδίμου Ἀρσάκη, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ἀρχιτεκτονικὸν σχέδιον ἐξετέλεσεν ὁ πέρυσιν ἀποθανὼν Λύσανδρος Καυταντζόγλους, εἶνε βεβαίως περίεργος καὶ διδακτική. Τίνες ἦσαν οἱ πρῶτοι ἱδρυταί, τίνες οἱ ἀρχικοὶ πόροι, ποῖαι μεταρρυθμίσεις καὶ βελτιώσεις ἐπῆλθον εἴς τε τὴν διοίκησιν τοῦ ἱδρύματος καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὰς μεθόδους τῆς διδασκαλίας, πῶς ἐπετεύχθησαν, τίνες ἐπέτυχον, τίνες μή, ὁποία ἡ κατὰ τὴν πεντηκονταετηρίδα στατιστικὴ τῶν μαθητριῶν κατ' ἔτος, ποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐξετάσεων κατὰ βαθμοὺς τῶν ἐξερχομένων, ὁποῖαι αἱ μετὰ τῆς πολιτείας σχέσεις τῆς ἑταιρίας, ὁποῖαι αἱ μεταξὺ ξένων ὁμοίων ἱδρυμάτων ἐν Εὐρώπῃ, ποία ἡ περιουσία, ποῖοι οἱ κατὰ καιροὺς σύμβουλοι, ποῖα σχολεῖα συνετήρησεν ἢ καὶ συντηρεῖ ἰδίαις δαπάναις, ποῖοι τέλος οἱ ἀφανεῖς ἐκεῖνοι κόποι καὶ αἱ φροντίδες τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες συνετέλεσαν ἐν πάσῃ ἀφιλοκερδείᾳ εἰς τὴν πρόοδον καὶ βελτίωσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἑλληνίδων, ὡς ἀγαθοὶ πατέρες ὑπὲρ τῶν ἰδίων θυγατέρων φροντίζοντες;

Τὴν ἱστορίαν ταύτην ἀναμένομεν ὅσον οὔπω, διότι ὡς μανθάνομεν τὸ νέον Συμβούλιον ἀπεφάσισε διὰ πανηγύρεως ἐκτάκτου νὰ πανηγυρίσῃ τὴν πεντηκονταετηρίδα ὅσον οἷόν τε μεγαλοπρεπῶς καὶ σεμνῶς, ὅτε καὶ ἐκθέσεις θέλουσι δημοσιευθῆ, καὶ λόγοι ἐκφωνηθῆ, καὶ μετάλλιον εἰς τὰ μέλη καὶ τοὺς συνδρομητὰς καὶ τοὺς εὐεργέτας ἀπονεμηθῆ, χάριν τῆς πεντηκονταετηρίδος.

Ἡ «Ἑστία» κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς πανηγύρεως δὲν θέλει καθυστερήσει καὶ αὕτη εἰς σχετικὰς περὶ τοῦ καταστήματος δημοσιεύσεις, ἤδη δὲ μόνον δημοσιεύομεν χάριν τῶν ἀναγνωστῶν, ἢ μᾶλλον χάριν τῶν ἀναγνωστριῶν, τινὰς πληροφορίας στατιστικὰς τοῦ λήξαντος ἔτους 1885, περὶ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ αὐτοῦ καθιδρύματος, ἀρυόμενοι ταύτας ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς ὑποβληθείσης ἐν τῇ Συνελεύσει τῆς ἑταιρίας τῇ 26 Ἰανουαρίου 1886 ὑπὸ τοῦ Κυρίου Ἀλεξ. Ἀντωνιάδου γραμματέως τῆς Φιλεκπ. Ἑταιρίας.

Ἡ Φιλεκπαιδευτικὴ Ἑταιρία διατηρεῖ 4 διδασκαλεῖα θηλέων μετὰ ἰδίων προτύπων προσηρτημένων εἰς ἕκαστον αὐτῶν ἐν Ἀθήναις· 1) τὸ Ἀρσάκειον ἰδιαίτερον ἐσωτερικῶν μαθητριῶν διδασκαλεῖον καὶ πρότυπον· 2) τὸ διδασκαλεῖον διὰ τὰς ἐξωτερικὰς μαθητρίας, διπλοῦν, καθ' ὅσον ἑκάστη ταξις ἕνεκα τῆς πληθύος τῶν μαθητριῶν περιλαμβάνει δύο τμήματα κεχωρισμένα διδασκόμενα ὑπὸ ἰδίων διδασκάλων· 3) τὸ ἐν Κερκύρᾳ παρθεναγωγεῖον καὶ διδασκαλεῖον ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν μαθητριῶν· 4) τὸ νηπιαγωγεῖον. Διατηρεῖ δὲ προσέτι ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν 4 σχολεῖα εἰς τοὺς ἀλβανοφώνους δήμους Ἐλευσῖνος, Γαυρείου Ἄνδρου, Στύρων Εὐβοίας καὶ Μενιδίου δήμου Ἀχαρνῶν, πρὸς τούτοις δὲ ἑλληνικὸν καὶ προκαταρκτικὸν σχολεῖον ἐν Χοταχόβᾳ τῆς Ἀλβανίας, πατρίδος τοῦ ἀοιδίμου Ἀρσάκη.

Ἐν πᾶσι τούτοις τοῖς σχολείοις διδάσκουσι καθηγηταὶ καὶ διδασκάλισσαι ὑπὲρ τοὺς 100, φοιτῶσι δὲ εἰς αὐτὰ ὑπὲρ τὰς 2,000 μαθήτριαι καὶ μαθηταί.

Εἰς τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου προσῆλθον ἐν Ἀθήναις μὲν μαθήτριαι 105, ἐν Κερκύρᾳ δὲ 14· ἐκ τούτων ἀνεκηρύχθησαν διδασκάλισσαι 26 Α' τάξεως μὲ βαθμὸν ἄριστα, 46 Β' τάξεως μὲ βαθμὸν λίαν καλῶς, 31 Γ' τάξεως μὲ βαθμὸν καλῶς, καὶ 2 παρεπέμφθησαν εἰς νέαν ἐξέτασιν. Ἐν Κερκύρᾳ δὲ προσῆλθον δι' ἐξετάσεις πτυχίου 14, ἐξ ὧν 6 ἔλαβον Α' τάξεως πτυχίον μὲ βαθμὸν ἄριστα, 1 Β' λίαν καλῶς, καὶ 7 Γ' καλῶς.

Κατὰ τὴν ἔναρξιν δὲ τοῦ σχολικοῦ ἔτους ἐνεγράφησαν εἰς τὰ μαθητολόγια τῶν σχολείων τῆς Φιλεκπαιδ. Ἑταιρίας 1,950, ἤτοι εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις σχολεῖα 1,476 μαθήτριαι, ἐν Κερκύρᾳ 194, ἐν Ἐλευσῖνι 120, ἐν Μενιδίῳ 63, ἐν Γαυρείῳ 35, ἐν Στύροις 45, καὶ ἐν Χοταχόβᾳ 46.

Ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ ἐσωτερικῷ προτύπῳ καὶ διδασκαλείῳ τοῦ Ἀρσακείου ἀποτελουμένῳ ἐκ τάξεων 9 διδάσκονται 95 σύσσιτοι καὶ 89 ἡμισύσσιτοι. Ἐκ τούτων 7 εἶνε ὑπότροφοι τῆς ἑταιρίας, 19 ὑπότροφοι ἐκ τῶν τόκων τοῦ κληροδοτήματος Ἀρσάκη, αἱ λοιπαὶ δὲ 69 καταβάλλουσι δίδακτρα 5 μὲν ὡς ὑπότροφοι τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης, 6 ὡς ὑπότροφοι τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐξ εἰδικῶν κληροδοτημάτων, αἱ λοιπαὶ δὲ 58 εἶνε ἰδιοσυντήρητοι. Ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς μετὰ τῶν ἡμισυσσίτων εἶνε 184.

Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διδασκαλείῳ ἀπαρτιζομένῳ ἐκ 10 τάξεων, ἑκάστη τῶν ὁποίων ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο κεχωρισμένα τμήματα, φοιτῶσιν ἐξωτερικαὶ μαθήτριαι 1,016, ἐξ ὧν 307 περιλαμβάνουσιν αἱ 4 ἀνώτεραι τάξεις, 709 δ' αἱ κατώτεραι ἐξ· εἰς ταύτας δὲ τὰς 1,016 συγκαταλέγονται καὶ αἱ παρασκευαζόμεναι νὰ ὑποστῶσι τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις διὰ τὸ τρέχον ἔτος, 93 τὸν ἀριθμόν.

Εἰς τὸ *Νηπιαγωγεῖον* ἔνθα προσέρχονται κοράσια ἀπὸ 5—7 ἐτῶν ἡλικίας ἐνεγράφησαν 276, ἀλλὰ μόλις τὸ ἥμισυ προσέρχεται καθ' ἑκάστην.

Ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ καὶ Διδασκαλείῳ Κερκύρας ἐνεγράφησαν μαθήτριαι 197, ἐξ ὧν 61 εἰς τὰς 4 ἀνωτέρας τάξεις, 118 εἰς τὰς ἓξ τοῦ προτύπου, καὶ 15 εἰς τὸ Νηπιαγωγεῖον. Ἐκ τούτων 21 διαιτῶνται ὡς σύσσιτοι, ἐν αἷς 5 ὡς ὑπότροφοι τῆς ἑταιρίας, καὶ 18 ἡμισύσσιτοι. Ἐξωτερικαὶ δ' ἐνεγράφησαν 155, ἐξ ὧν 20 φοιτῶσι δωρεάν· ἐνταῦθα δὲ πᾶσαι διδάσκονται ἀναμίξ μετὰ τῶν ἐσωτερικῶν.

Τὸ ἐν Χοταχόβᾳ σχολεῖον εὐδοκιμεῖ καὶ παρήγαγε καρπούς. Εἰς τὰς ἐξετάσεις τὰς θερινὰς προσῆλθον 18 μαθηταὶ τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου, ἀπαρτιζομένου ἐκ 3 τάξεων, οἱ πλεῖστοι ὑπότροφοι ἐκ τῶν περικειμένων χωρίων. Τὸ προκαταρκτικὸν δὲ σχολεῖον τῆς Χοταχόβης περιλαμβάνει 28 μαθητάς. Ἡ πρόοδος τοῦ σχολείου τούτου ἐκίνησε τὴν ἅμιλλαν τῶν συγχωρίων Ὀθωμανῶν πρὸς σύστασιν ἰδιωτικοῦ σχολείου, οἵτινες ἐζήτησαν διὰ τῶν ἐφόρων τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου τὴν συνδρομὴν τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας, τὸ δὲ διοικητικὸν συμβούλιον ἀπεφάσισε τὴν ἀποστολὴν 10 λιρῶν ὀθωμανικῶν, τὴν παραλαβὴν τῶν ὁποίων ἀνήγγειλαν διὰ φιλοφρόνων εὐχαριστηρίων.

Πλὴν τῶν ἰδίων πόρων τῆς Ἑταιρίας, ἡ κυβέρνησις χορηγεῖ συνδρομὴν τακτικὴν 36—40,000 δραχμῶν, κατὰ τὸ τρέχον δ' ἔτος ἔλαβεν ἡ ἑταιρία καὶ 7,500 δραχμάς, ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ Νικολάου Κατινάκη.

Καίτοι πᾶσαι, ἐκτὸς τῶν ὑποτρόφων, αἱ ἐν τῇ Φιλεκπαιδευτικῇ Ἑταιρίᾳ φοιτῶσαι ὀφείλουν νὰ καταβάλλωσι δίδακτρα καὶ τροφεῖα, πολλαὶ ἐγένοντο αἰτήσεις τῆς δωρεὰν παροχῆς τούτων ἢ ἐλαττώσεως. Τὸ συμβούλιον πλήρη μὲν δωρεὰν συσσιτίων οὐδεμιᾷ μαθητρίᾳ ἐχορήγησε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἠλάττωσεν ὅμως πολλῶν τὰ τροφεῖα καὶ δίδακτρα, καὶ πλείστων ἀπεδέχθη τὴν δωρεὰν φοίτησιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διδασκαλεῖον, ἄλλων μὲν μετὰ ἀρίστευσιν ἐν διαγωνισμῷ, ἄλλων δὲ ἐπὶ τῇ ὁμολογουμένῃ ὀρφανίᾳ καὶ ἀπορίᾳ.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὸ Συμβούλιον ἀπεδέχθη τὴν μετὰ διαγωνισμὸν ἀποστολὴν εἰς Γερμανίαν δαπάνῃ τῆς ἑταιρίας δύο δεσποινίδων ὅπως διδαχθῶσι τὴν παιδαγωγίαν καὶ χρησιμεύσωσιν ἐπανερχόμεναι ὡς διευθύντριαι τοῦ προτύπου.

Πρὸ πολλοῦ ἡ Συνέλευσις τῶν Ἑταίρων ἀποδεικνύουσα τὴν εὐγνωμοσύνην της ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸς τοὺς ἱδρυτὰς καὶ διοικήσαντας κατὰ καιροὺς τὴν Φιλεκπ. Ἑταιρίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς τοὺς προσενεγκόντας γενναίας προσφορὰς φιλομούσους εὐεργέτας αὐτῆς, ἀπεφάσισε τὴν ἵδρυσιν μαρμαρίνων στηλῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων ν' ἀναγραφῶσι τὰ ὀνόματα αὐτῶν. Τὸ δὲ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐπὶ τῇ προσεγγιζούσῃ ἑορτῇ τῆς πεντηκονταετηρίδος, προέβη εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης καὶ μετ' ἀκριβεῖς ἐρεύνας ἐν τοῖς ἀρχείοις τοὺς ἀνέγραψεν ἤδη χρυσοῖς γράμμασιν ἐπὶ τῶν ἐγερθεισῶν 2 μαρμαρίνων πλακῶν ἐν τῇ διακοσμηθείσῃ εἰσόδῳ τοῦ Ἀρσακείου, ἤτοι ἐν μὲν τῇ ἐκ δεξιῶν τῷ εἰσερχομένῳ τοὺς Μεγάλους Εὐεργέτας τῆς Φιλεκπ. Ἑταιρίας τοὺς προσενεγκόντας τοὐλάχιστον πέντε χιλιάδας δραχμῶν καὶ ἄνω (ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ καὶ τοὺς *μέλλοντας* μεγάλους εὐεργέτας), ἐν δὲ τῇ ἐξ εὐωνύμων τοὺς διοικήσαντας αὐτὴν α') πάντας τοὺς τὸ πρῶτον Διοικητικὸν Συμβούλιον συγκροτήσαντας, β') τοὺς μετὰ τοῦτο ἐπὶ τριετίαν διατελέσαντας συμβούλους μέχρι τοῦ 1850 καὶ γ') πάντας τοὺς ἀπὸ τοῦ 1851 μέχρι τοῦ 1870 διατελέσαντας ἐπὶ ἑξαετίαν ὡς τοιούτους.

Ἐν τῇ γενομένῃ τῇ 26 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. συνελεύσει τῶν ἑταίρων τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας, παρόντων 182 μελῶν ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν 305, ἐξελέχθη τὸ νέον διοικητικὸν συμβούλιον ἐκ 12 μελῶν, οὗτινος ἡ διάρκεια εἶνε τριετής. Ἐξελέχθησαν δὲ οἱ Κ. Κ. Μιχαὴλ Μελᾶς πρόεδρος (τέως ἀντιπρόεδρος), Ἰωάν. Παν-

ταζίδης ἀντιπρόεδρος, Ἀλεξανδρος Ἀντωνιάδης γραμματεύς, καὶ πρότερον ὢν τοιοῦτος. Μέλη δὲ τοῦ Συμβουλίου οἱ Κ. Κ. Ἄγγελος Σῖμος, Γ. Δρόσος, Ἰωάννης Ν. Μπότσης, Μ. Χατζῆ Μιχάλης, Χρ. Δροσίνης, Κωνστ. Σημαντήρας, Α. Βαλαβάνης, Δ. Τσαουσόπουλος, Διον. Ζαχαρίας· παραπληρωματικὰ δὲ μέλη οἱ Κ.Κ. Θ.Κετσέας, Ἀλέξ. Βαρούχας καὶ Ν. Ἀναστασίου.

Τὸ νέον Συμβούλιον συνεδρίασε τὸ πρῶτον τῇ 26 Ἰανουαρίου καὶ διηρέθη κατὰ τὸν νέον ὀργανισμὸν τῆς Ἑταιρίας εἰς τρεῖς ἐπιτροπάς, εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Σχολείων καὶ βιβλίων, ἧς μέλη οἱ Κ. Κ. Πανταζίδης ὡς εἰσηγητής, Ἀλ. Ἀντωνιάδης, Μιχ. Χατζῆ Μιχάλης, Ἰ. Ν. Μπότσης καὶ Ἀθ. Βαλαβάνης. Εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας οἱ Κ. Κ. Ἄγγελ. Σῖμος, Χρ. Δροσίνης καὶ Δ. Τσαουσόπουλος, καὶ εἰς τὴν ἐπὶ Ταμείων καὶ κτιρίων οἱ Κ. Κ. Γ. Δρόσος, Διον. Ζαχαρίας, καὶ Κ. Σημαντήρας.

Κατὰ τὸν κανονισμὸν τῆς Ἑταιρίας πλὴν τοῦ εἰρημένου συμβουλίου ἐφορεύει τῶν Παρθεναγωγείων καὶ τριμελὴς ἐπιτροπὴ Κυριῶν, ἐκλεγομένη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῇ ἐπινεύσει τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης, προστάτιδος οὔσης τῆς Ἑταιρίας. Τὸ νέον συμβούλιον ἐξέλεξε διὰ τὴν τρέχουσαν τριετίαν τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Κυριῶν, ἥτις διετέλει οὖσα τοιαύτη καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν, καὶ ἧς μέλη εἶνε αἱ Κυρίαι Ἀνδρομάχη Ῥενιέρη, Ἐλίζα Θ.Ζαΐμη, καὶ Εὐρυδίκη Ἰ Δεληγιάννη.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Κυριῶν κατὰ τὸν κανονισμὸν ἔχει καθῆκον νὰ ἐπισκέπτηται καθ' οἱανδήποτε ὥραν τὰ Παρθεναγωγεῖα καὶ ἀνακοινοῖ πρὸς τὸ Συμβούλιον τὰς παρατηρήσεις της περὶ τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς συμπεριφορᾶς τῶν μαθητριῶν, περὶ τοῦ ἱματισμοῦ, τῆς τροφῆς, τῆς καθαριότητος, τῶν ἐργοχείρων καὶ περὶ παντὸς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν τάξιν καὶ κοσμιότητα.

Ἡ ἐσωτερικὴ διεύθυνσις εἶνε ἀνατεθειμένη εἰς διευθύντριαν, τὴν Κυρίαν Ἰωάνναν Κλέβε, καὶ εἰς ὑποδιευθύντριαν τὴν Κυρίαν Μπαμπέταν Χαουκόλ, ἥτις διατελεῖ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἑταιρίας ἀπὸ τοῦ 1861.

Καθήκοντα τῆς διευθυντρίας εἶνε ἡ φροντὶς περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων τῶν μαθητριῶν, ἡ φροντὶς περὶ τῆς ὑγείας καὶ νοσηλείας, ἡ φροντὶς πρὸς ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ ὡς πρὸς τὰς παραδόσεις τῶν μαθημάτων, ἡ περὶ τῆς τροφῆς, ἡ τήρησις μαθητολογίου, ἡ ἐπιτήρησις τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, ἡ ἐπιθεώρησις τῶν μισθολογικῶν πινάκων, κτλ.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω προσώπων τῶν ὡρισμένων εἰς τὴν διοίκησιν τῶν Παρθεναγωγείων ὑπάρχει καὶ ὁ Ἐπόπτης, διοριζόμενος ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ἤδη τοιοῦτος διατελεῖ ὢν ὁ κ. Γ. Βιώνης καθηγητὴς τῆς ἱστορίας ἐν τῷ Ἀρσακείῳ. Ἔργα τοῦ Ἐπόπτου εἶνε ἡ ἐποπτεία ἐν γένει τῆς διδασκαλίας ἔν τε τοῖς διδασκαλείοις καὶ τοῖς πρωτύποις προκαταρκτικοῖς σχολείοις· διὸ καθήκοντα ἔχει νὰ ἐπισκέπτηται τὰς παραδόσεις πασῶν τῶν τάξεων ἐπιτηρῶν εἰς τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τοῦ κανονισμοῦ καὶ τοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων, νὰ ἐπιθεωρῇ τοὺς μισθολογικοὺς πίνακας τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐξωτερικοῦ διδασκαλείου καὶ τοῦ πρωτύπου, νὰ συσκέπτηται μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν σχολείων καὶ τῆς διευθυντρίας περὶ τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν μαθητριῶν, καὶ προτείνῃ τὰς εἰς τοῦτο συντελεστικὰς βελτιώσεις, νὰ παραδίδῃ γενικόν τι μάθημα, νὰ παρίσταται εἰς τὰς ἐξετάσεις τὰς δημοσίας, νὰ συντάσσῃ μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν σχολείων τὰ προγράμματα τῶν μαθημάτων, καὶ νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὸ Συμβούλιον γενικὴν ἔκθεσιν περὶ τῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους διδασκαλίας, τῆς προόδου καὶ τῶν σπουδῶν τῶν μαθητριῶν καὶ τῆς ἐν γένει καταστάσεως τῶν διαφόρων σχολείων τῆς Ἑταιρίας, καὶ προτείνῃ ὅσας βελτιώσεις καὶ μεταβολὰς κρίνει ἀναγκαίας εἰς τὸ μέλλον.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ

Ὀλίγα τινὰ θὰ σημειώσω ἔτι περὶ τῆς προγνώσεως τοῦ καιροῦ.

Ἐντῇ πατρίδι μου οἱ ἀπόμαχοι ἐμποροπλοίαρχοι ἐκ συνηθείας καταστάσης δι' αὐτοὺς δευτέρας φύσεως, ἑκάστην πρωΐαν πρὶν ἢ ἐκκινήσωσιν εἰς τὰς ἐργασίας των, συνέρχονται ἐν τῇ πρὸ τῆς ἐκκλησίας μικρᾷ πλατείᾳ καὶ ἐπισκοποῦντες ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ τούτου σημείου τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ ὁρίζοντος ἀποφαίνονται περὶ τοῦ μέλλοντος καιροῦ ἕκαστος μετὰ πιθανότητος ἐπιτυχίας ἀναλόγου πρὸς τὴν ἐκ παρατηρήσεων πολυχρονίων σχηματισθεῖσαν πεῖραν. Ὀρθῶς δέ, ὡς νομίζω, ἀποβλέπουσι πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἐξετάζουσι τὰ εἰς τὰ βάθη τοῦ σημείου τούτου τοῦ ὁρίζοντος αἰωρούμενα νέφη, προσέχοντες ἐπὶ τὸ χρῶμα, τὸ σχῆμα καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς κινήσεως αὐτῶν, διότι ἡ παρουσία νεφῶν ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τοῦ ὁρίζοντος μαρτυρεῖ περὶ τῆς κινήσεως ῥεύματος ἀέρος ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς· προλέγει δηλαδὴ κίνησιν ῥεύματος ἀέρος κεκορεσμένου κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀτμῶν, διότι ἐν τῇ μέχρις ἡμῶν πορείᾳ του τὸ ῥεῦμα τοῦτο θὰ διέλθῃ διὰ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, παρ' οὗ θὰ προσλάβῃ ἀτμοὺς τοὺς ὁποίους εἰς πρώτην ψύξιν θὰ ἀφήσῃ νὰ καταπέσωσι συμπεπυκνωμένοι ἐν εἴδει βροχῆς ἐπὶ τῶν χωρῶν ὑπεράνω τῶν ὁποίων εὑρίσκεται. Ἄνεμον λοιπὸν ἢ βροχὴν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προλέγουσι τὰ ἐξ ἀνατολῶν κινούμενα νέφη διὰ τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, ὅπως ἄνεμον ἢ βροχὴν τὰ ἐκ δυσμῶν διὰ τὴν δυτικήν.

Ἀλλ' αἱ παρατηρήσεις αὗται ἐπ' οὐδενὸς κανόνος στηρίζονται διότι οὐδέποτε συνεδυάσθησαν τὰ τοιαῦτα φαινόμενα πρὸς τὰς μεταβολὰς τὰς ὁποίας ὑφίσταται ἡ θερμοκρασία, ἡ ἀτμοσφαιρικὴ θλῖψις ἢ ἡ ὑγρομετρικὴ κατάστασις τῆς ἀτμοσφαίρας κατὰ τὴν ἐμφάνισιν αὐτῶν ἢ πρὸ αὐτῆς. Ἡ πιθανότης λοιπὸν τῆς ἐπιτυχίας τῆς προγνώσεως στηρίζεται μόνον ἐπὶ τῆς ἀγχινοίας τοῦ παρατηρητοῦ. Ἐν τούτοις δι' ἑκάστην χώραν ὑπάρχει γνώρισμά τι ἐξ οὗ ἀσφαλέστατα δύναταί τις νὰ προΐδῃ τὸν μέλλοντα καιρόν. Οἱ ἐν Λαρίσῃ ζήσαντες θὰ παρετήρησαν βεβαίως ὅτι, ὁσάκις ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ τῆς Ὄσσης εἶνε κεκαλυμμένη ὑπὸ νεφῶν, ἐπακολουθεῖ βροχὴ κατὰ ποσότητα ἀνάλογος πρὸς τὴν πυκνότητα καὶ τὸ μέγεθος τοῦ νέφους. Ἐπίσης ἐν Βώλῳ, ὡς διαβεβαιοῦσι πολλοὶ πολλὰ ἔτη διαμείναντες ἐν αὐτῷ, ὁσάκις ἡ κορυφὴ τοῦ ὄρους τοῦ ὑψουμένου ἐπὶ τῆς ἐσχάτης ἄκρας τῆς Φθιώτιδος τῆς σχηματιζούσης τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν διὰ τὸν εἰσπλέοντα εἰς τὸν Παγασητικὸν κόλπον, εἶνε κεκαλυμμένη ὑπὸ νεφῶν, ἐπακολουθεῖ βροχὴ ἢ βορειανατολικὸς ἄνεμος ἢ καὶ ἀμφότερα.

Ἄξιον σημειώσεως πρὸς τούτοις εἶνε ὅτι ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἐγίνοντο τοιαῦται παρατηρήσεις. Ὁ Ἱπποκράτης αὐτός, ὁ μέγιστος τῆς ἀρχαιότητος ἰατρός, εἶχε παρατηρήσει ὅτι πρὸ τῆς πνοῆς δυτικῶν ἀνέμων ἡ θάλασσα ἦτο τεταραγμένη καὶ τὰ ὕδατα αὐτῆς τεθολωμένα, ἐνῷ ἐφωσφόριζεν ἀνακινουμένη διὰ τῆς κώπης πρὸ τῆς πνοῆς τῶν ἀνατολικῶν ἀνέμων· καὶ τὴν σήμερον οἱ ναυτικοὶ τὸν φωσφορισμὸν τῆς θαλάσσης καὶ χαρακτηριστικήν τινα ὀσμὴν αὐτῆς θεωροῦσιν ὡς ἀσφαλὲς προμήνυμα πνοῆς ἰσχυροῦ ἀνέμου.

Ἂν αἱ τοιαῦται παρατηρήσεις συνεδυάζοντο μετὰ παρατηρήσεων ἀκριβεστέρων τῆς θερμοκρασίας, τῆς θερμομετρικῆς θλίψεως καὶ τῆς ὑγρομετρικῆς καταστάσεως τῆς ἀτμοσφαίρας τὰ ἐξαγόμενα θὰ ἦσαν ἀσφαλέστερα. Ἀληθῶς δὲ σπουδαιοτάτης ἐπιστημονικῆς ἐργασίας τὰς βάσεις ἠθέλησε νὰ θέσῃ ὁ φιλολογικὸς σύλλογος Παρνασσὸς πρὸ πολλοῦ ἱδρύσας εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἑλλάδος μετεωρολογικοὺς σταθμοὺς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοιούτων παρατηρήσεων. Εἷς τοιοῦτος εἶχεν ἱδρυθῇ καὶ ἐν Λαρίσῃ, ἐφοδιασθεὶς δι' ὀργάνων καταλλήλως ἐκλεχθέντων, καὶ ἐπὶ δύο ἔτη ἐλειτούργησε τακτικῶς. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Αὐγούστου ἡ τακτικὴ σημείωσις τῆς κινήσεως τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ τῶν ἄλλων ἐν αὐτῇ συμβαινόντων διεκόπη, διότι ἡ τὸ διδασκαλικὸν ἀπαξάπαν ἀναταράξασα ἀνεμοζάλη παρέσυρε καὶ τὸν ἀναλαβόντα τὴν ὑποχρέωσιν τῆς τοιαύτης ἐργασίας· καὶ ὅμως ὁ μετεωρολογικὸς οὗτος σταθμὸς εἶχεν ἐξαιρετικὴν σημασίαν ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ καὶ ἠδύνατο πρὸς τοῖς ἄλλοις μετὰ παρέλευσιν χρόνου ἱκανοῦ νὰ παράσχῃ μέρος τῶν στοιχείων τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν λύσιν σπουδαιοτάτου προβλήματος «τῆς προγνώσεως τῆς διευθύνσεως τῶν ἀνέμων.»

Καὶ ἄλλην δὲ σπουδαιοτάτην ὑπηρεσίαν ἠδύνατο νὰ παράσχῃ ὁ μετεωρολογικὸς οὗτος σταθμὸς εἰς τοὺς γεωργοὺς τῆς Λαρίσης καὶ τῆς Θεσσαλίας ἁπάσης, διότι δι' αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ ὁρισθῇ ἡ χρονικὴ περίοδος ἐν ᾗ κινεῖται, ἡ στιγμὴ τῆς ἐνάρξεως καὶ ἡ διάρκεια τοῦ θερμοῦ ἐκείνου δυτικοῦ ἀνέμου τοῦ γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα λίψ, καὶ θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀσφαλισθῇ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ἐσοδεία τῶν δημητριακῶν καρπῶν καὶ ἐπομένως ἡ εὐτυχία ὁλοκλήρου τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας διὰ ταχυτέρας ἢ βραδυτέρας σπορᾶς.

Ἕκαστος λοιπὸν ἡμῶν δύναται, ἐὰν ὀλίγον κοπιάσῃ πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ὁρίζοντος τῆς πόλεως ἐν ᾗ ζῇ, νὰ προΐδῃ μετὰ μεγάλης πιθανότητος τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσιν ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ αὐτῆς, οἱ δὲ μετεωρολογικοὶ σταθμοὶ καταλλήλως διοργανιζόμενοι καὶ τακτικῶς δύνανται νὰ μᾶς ἀπαλλάξωσιν ἀπὸ πολλῶν κακῶν καὶ ἀπὸ περισσοτέρων προλήψεων, αἵτινες τόσον βαθύτερον εἰσὶν ἐρριζωμέναι ὅσον ψευδέστεραι εἰσί.

Γ. Δ. Δημητριάδης

ΓΥΝΗ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

Τῇ 28 Αὐγούστου τοῦ παρελθόντος ἔτους ὁ Ἀγγλικὸς κέρκουρος Chieftain, κυβερνώμενος ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου Μαγουάιρ, ἐξέπλευσεν ἐκ Καλκούττης κατευθυνόμενος εἰς Νέαν Ὑόρκην. Ὁ πλοῦς ἐν ἀρχῇ ἦτο κάλλιστος, ἀλλὰ πέντε ἑβδομάδας μετὰ τὸν ἐκ Καλκούττης ἀπόπλουν, ὁ πλοίαρχος νοσήσας ἐκ πυρετοῦ ἠδυνάτει νὰ παραμένῃ ἐν τῇ θέσει του καὶ νὰ κυβερνᾷ τὸ πλοῖον. Δυστυχῶς καὶ οἱ τοῦ πληρώματος ἄνδρες ἦσαν ἀρχάριοι ναυτικοί, ἀνίκανοι νὰ ἀναλάβωσι τὰ καθήκοντα τοῦ πλοιάρχου. Ὅθεν ὅτε ἐπιτα-θείσης τῆς νόσου ἠναγκάσθη ὁ πλοίαρχος νὰ πέσῃ κατάκοιτος, καὶ τὸ πλοῖον ἔμενεν ἀκυβέρνητον ἐν τῷ ὠκεανῷ, προσεκάλεσε τὴν γυναῖκά του καὶ τῇ εἶπε· «Φιλτάτη μου, εἴκοσιν ἔτη τώρα μὲ συνοδεύεις εἰς ὅλα τὰ ταξείδια, ὥστε εἶξεύρεις πολὺ καλὰ ποῖα εἶνε τὰ χρέη μου. Ἐπιθυμῶ λοιπὸν νὰ δεχθῇς νὰ κυβερνήσῃς τὸ πλοῖον, ἐν ὅσῳ θὰ ἦμαι ἀσθενής. Δέχεσαι;

— Ναί, ἀφ' οὗ τὸ θέλῃς, διὰ νὰ σὲ ἀπαλλάξω ἀπὸ αὐτὴν τὴν φροντίδα, δέχομαι εὐχαρίστως.»

Καὶ παραχρῆμα ἡ κυρία Μαγουάϊρ, ῥωμαλέα καὶ μεγαλόψυχος γυνή, τεσσαρακοντοῦτις περί-

που τὴν ἡλικίαν, ἀνῆλθεν εἰς τὸ κατάστρωμα καὶ συγκαλέσασα τὸ πλήρωμα εἶπε πρὸς πάντας.

« Κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀνδρός μου, ἀνέλαβον νὰ κυβερνήσω τὸ πλοῖον. Ἀπὸ τοῦδε ὀφείλετε ὅλοι ἐμὲ νὰ ὑπακούετε. »

Καὶ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης ἐκέλευεν, ἐτήρει ἀκριβέστατον ἡμερολόγιον τοῦ πλοῦ, ἐνὶ λόγῳ ἐξεπλήρου ἐπιμελέστατα καὶ ἄριστα πάντα τὰ καθήκοντα κυβερνήτου· τὸ κατάστρωμα κατέλειπε μόνον ὁσάκις ἦτο ἀνάγκη νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ ἀνδρός της, ὅπως νοσηλεύσῃ αὐτόν. Τῇ 10 Νοεμβρίου προσωρμίσθη ὁ κέρκουρος εἰς τὴν νῆσον Ἁγίαν Ἑλένην, καὶ διέμεινεν ἐν τῷ λιμένι ἐπὶ δέκα ἡμέρας, ὅπως ἀναπαυθῇ ὀλίγον ὁ πάσχων πλοίαρχος. Οἱ κληθέντες εἰς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ ἰατροὶ ἀπεφάνθησαν, ὅτι δὲν ὑπελείπετο αὐτῷ ἐλπὶς σωτηρίας καὶ ὅτι ὀλίγων ἡμερῶν μόνον εἶχε ζωήν. Τούτου ἕνεκα ὁ ἐν Ἁγίᾳ Ἑλένῃ πρόξενος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, μεριμνῶν ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος τῶν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ φορτωτῶν, ἠθέλησε νὰ εὕρῃ ἄλλον πλοίαρχον, ἀλλ' ἡ κυρία Μαγουάιρ ἀντέτεινεν ἐπιμόνως εἰς τοῦτο μέχρις ὅτου ἠναγκάσθη ὁ πρόξενος νὰ συγκατατεθῇ. Ἀνέλαβε λοιπὸν καὶ αὖθις ἡ γυνὴ τοῦ πλοιάρχου τὴν διοίκησιν τοῦ πλοίου, καὶ τὴν 4 Ἰανουαρίου εἰσέπλευσεν αἰσίως εἰς τὸν λιμένα τῆς Νέας Ὑόρκης. Ἡ γενναία σύζυγος ἔσχε πλὴν τούτου καὶ τὸ εὐτύχημα νὰ μὴ ἐπαληθεύσῃ ἡ πρόρρησις τῶν ἰατρῶν, διότι ὁ σύζυγός της ἀνεκτήσατο μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὴν ὑγίειαν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐν ταῖς συλλογαῖς, ἃς ὁ Δανὸς ἐξερευνητὴς τῆς Γροιλανδίας Holm ἐκόμισεν εἰς τὴν πατρίδα του, περιελαμβάνοντο καὶ πίνακες γεωγραφικοὶ ἀκριβέστατοι τῶν ἀνατολικῶν παραλίων τῆς Γροιλανδίας, εὑρεθέντες ἐν χώρᾳ κατοικουμένῃ ὑπὸ ἀγρίας φυλῆς ἰθαγενῶν, ἀγνώστου τέως. Πολλοὶ ἀμφιβάλλουσι ὅτι οἱ πίνακες ἐκεῖνοι εἶναι ἔργον ἀγρίων, διότι πρὸς κατασκευὴν γεωγραφικῶν πινάκων διὰ ξύλων ἀπαιτεῖται καὶ νοῦς ἀνεπτυγμένος, καὶ παίδευσίς τις, πρὸς δὲ καὶ ὑπομονὴ καὶ ἐγκαρτέρησις πρὸς συντέλεσιν ἔργου κοπιώδους, ὅπερ προϋποτίθησι σκοπὸν ὡρισμένον ἐπιστημονικόν· εἰκάζουσι δ' ὅτι ἐποιήθησαν οἱ πίνακες ἐκεῖνοι οὐχὶ ὑπὸ Ἐσκιμώων, ἀλλ' ὑπὸ Εὐρωπαίου τινὸς ναυαγοῦ, μετέχοντος ἴσως τινὸς τῶν πρὸς ἐξερεύνησιν τοῦ Βορείου Πόλου ἀποτυχουσῶν ἐπιστημονικῶν ἀποστολῶν. Ἀλλ' ἡ σχεδίασις καὶ χάραξις γεωγραφικῶν πινάκων ὑπὸ ἀγρίων οὐδὲν ἐνέχει τὸ ἀπίθανον· πολλοὶ τῶν εἰς ἐξερεύνησιν τῶν ἀρκτικῶν χωρῶν πλευσάντων ἀφηγοῦνται, ὅτι γέροντες Ἐσκιμῶοι, προκαλούμενοι ὑπ' αὐτῶν ἐχάρασσον προχείρως ἐπὶ τοῦ πάγου τὸ περίγραμμα τῶν παραλίων, ὅπερ ὡς δι' ἀκριβοῦς κατόπιν ἐπιστημονικῆς παρατηρήσεως ἐβεβαιοῦτο μικρὸν ἀπεῖχε τοῦ πραγματικοῦ. Ἡ ἐμπειρικὴ πινακογραφία εἶναι τέχνη συνήθης τοῖς ἀγρίοις, μάλιστα δὲ τοῖς Ἐσκιμώοις, καὶ κατὰ τοῦτο ὑπερτεροῦσιν οὗτοι τοὺς πεπολιτισμένους, οἵτινες ἄνευ ἀστρονομικῶν καὶ φυσικῶν ἐργαλείων ἀδυνατοῦσι νὰ σχεδιάσωσι γεωγραφικοὺς πίνακας.

Κατὰ τὸν μῆνα Αὔγουστον τοῦ 1884 ἐκομίσθη εἰς Εὐρώπην ἐκ τῆς χώρας τοῦ Εὐέλπιδος Ἀκρωτηρίου, ὅπου ἀνεκαλύφθη, μέγιστος λευκὸς ἀδάμας, βάρους 437 καρατίων, ἠγοράσθη δὲ ὑπὸ ἀδαμαντοπωλῶν τοῦ Λονδίνου καὶ τῶν Παρισίων, συνεταιρισθέντων πρὸς τοῦτο. Ἡ πολύτιμος λίθος παρεδόθη εἰς δεξιώτατον ἀδαμαντουργὸν πρὸς κατεργασίαν, ἥτις περατωθήσεται πιθανῶς κατὰ τὸν ἐνεστῶτα μῆνα, μετὰ δωδεκάμηνον σύντονον ἐργασίαν. Ὡς προσεδοκᾶτο, ἀπεδείχθη μετὰ τὴν κατεργασίαν ὅτι ἡ λίθος εἶναι θαυμασιωτάτη, ὑπερβάλλουσα κατὰ τὴν χροιάν, τὴν καθαρότητα καὶ τὴν στίλβην πάντας τοὺς γνωστοὺς ἀδάμαντας τοῦ κόσμου. Ὁ ἀδάμας οὗτος κατεργασθεὶς ἔχει νῦν βάρος μόνον 230 καρατίων, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς κατεργασίας καὶ τὸ βάρος τοῦτο θὰ ἐλαττωθῇ κατὰ 30 καράτια. Ἐκ τῶν ἄλλων ὀνομαστῶν ἀδαμάντων ὁ μὲν Κοχινοὺρ ἔχει βάρος 106 καρατίων, ὁ Ἀντιβασιλεὺς 136 3/4 καρατίων, ὁ Νότιος ἀστὴρ 125, καὶ ὁ Πίγκωτ 82 1/4. Μόνος ὁ καλούμενος Μέγας Μογγόλος ἔχει βάρος 279 καρατίων, ἀλλὰ τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς ἀτελοῦς κατεργασίας αὐτοῦ, διότι ἂν αὕτη ἦτο ἐντελεστέρα τὸ βάρος του θὰ περιωρίζετο εἰς 140 καράτια.

Τὸ ὅλον τῶν ἀδαμάντων, τῶν ἐξορυχθέντων κατὰ τὸ 1885 ἐν τοῖς ἀδαμαντοφόροις πεδίοις τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς (South African diamand fields) ἔχει βάρος 2440787 καρατίων, ἡ ἀξία αὐτοῦ ὑπολογίζεται 63500000 δρ. Ἡ μέση τιμὴ ἑκάστου καρατίου εἶναι 25 δρ. καὶ 60 λ. ἀλλ' αὐξανομένου τοῦ βάρους πολλαπλασιάζεται τερατωδῶς ἡ ἀξία τοῦ ἀδάμαντος. Οἱ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη 1883 καὶ 1884 εὑρεθέντες ἀδάμαντες ἦσαν πολλῷ πλείονες· ἕνεκα δὲ τῆς αὐξήσεως τῆς ποσότητος ἠλαττώθη ἡ ἀξία αὐτῶν.

Ὁ Ἀγαθόπουλος εἶναι προσκεκλημένος εἰς γεῦμα.

Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια παρατίθενται πλὴν ἄλλων καὶ ὡραῖαι σταφυλαί.

—Δὲν σᾶς φαίνεται παράξενον νὰ εὑρίσκωνται αὐτὴν τὴν ἐποχὴν τόσον καλαὶ σταφύλια; λέγει τις.

— Μπᾶ! καθόλου, ἀπαντᾷ ὁ Ἀγαθόπουλος. Ἐν μείς τὰ εἴχαμεν ἐς τὸν τόπο μας πρὸ πέντε μηνῶν.

— Πῶς σοῦ φαίνεται ἡ κόρη τοῦ Π.;

— Δὲν εἰξεύρω. Ἐγὼ τὴν βλέπω πάντοτε ἐν μέθῃ.

— Τί; μεθᾷ;

— Αὐτὴ ὄχι, ἐγώ.

Δικαστής. Ἡ γυναῖκά σου σε κατηγορεῖ, ὅτι ἠθέλησες νὰ τὴν δηλητηριάσῃς μὲ ἀρσενικόν.

Κατηγορούμενος. Παρακαλῶ, κύριε πρόεδρε, νὰ διατάξετε νὰ γείνῃ ἀμέσως νεκροψία, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ἀθωότης μου.

Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν Καταστημάτων ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ 1886.—398